

GŁOS ZAKOPIAŃSKI

pismo tygodniowe z listą gości i informatorem.

Cena n. 30 gr.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Zakopane, Krupówki 20.

Telefon 56.

Warunki prenumeraty: kwartalnie 2 zł. 50 gr. — Cena ogłoszeń: za wiersz wysokości 1 mm, szerokości 1 szpalty 20 groszy za tekstem; 30 groszy w tekście; 40 groszy na 1 stronie przed tekstem; za adres w skorowidzu, na/mniej 10 razy, za każdy raz 1 zł.

Biuro Fabryk Artykułów Budowlanych

Zakopane

Sklep wystawowy

Krupówki 20.

DZIAŁ ELEKTRO-TECHNICZNY.

Nadeszły żarówki „PHILIPS” i inne. Poleca wszelkie artykuły elektrotechniczne; Żyrandole, lampy, armatura, etc.

OBWIESZCZENIE

L 1242.

Zakopane, dnia 21 sierpnia 1924.

Na podstawie ustępu 4-go artykułu 34-go ustawy z dnia 23-go marca r. 1922 o uzdrowiskach (Dz. Ust. Rz. P. nr. 31 ex 1922) — tudzież w myśl polecenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia) z dn. 18-go lipca r. 1924, nr. Z. H. 1926/24 — T. K. U. zarządza

W SPRAWIE ZWALCZANIA GRUŹLICY

co następuje:

1) Chorzy na gruźlicę da otoczenia niebezpieczną (gruźlicę płuc otwartą, gruźlicę gardła, krtani lub kiszek) mogą mieszkać jedynie w szpitalu klimatycznym, w zakładach „Odrodzenia” i „Bratniej Pomocy”, oraz tych pensjonatach, które zgłoszą chęć przyjmowania takich chorych, a T. K. U. uzna je za odpowiednie do tego celu pod względem posiadanych urządzeń i obecności wykwalifikowanej służby.

2) W pensjonatach, w których przebywają chorzy na gruźlicę dla otoczenia niebezpieczną, nie mogą równocześnie mieszkać zdrowe dzieci i młodzież do lat 20.

3) Lekarz klimatyczny jest obowiązany dokonywać rewizji pensjonatów i hoteli i sprawdzać, czy wszystkie przypadki gruźlicy niebezpiecznej dla otoczenia zostały zgłoszone. W tym celu może poddawać badaniu wydaliny podejrzanych chorych, oraz wydawać zarządzenia w związku z p. 1 i 2.

4) Służba w zakładach leczniczych, pensjonatach, hotelach, restauracjach, kawiarniach, cukierniach i fryzjerniach powinna wykazać się świadectwem lekarza klimatycznego, stwierdzającym, że nie jest chora na gruźlicę, niebezpieczną dla otoczenia.

5) Zabrania się plucia na chodniki, jezdnie, place oraz na ziemię lub podłogę w innych miejscach publicznych. Chorzy powinni posiadać spluwaczki kieszonkowe.

6) Przekroczenia przepisów zarządzenia niniejszego będą karane w drodze administracyjnej grzywnami do 1.000 (tysiąca) złotych i aresztem do 3 (trzech) miesięcy po myśli artykułu 25-go ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych z dnia 25-go lipca r. 1919 (Dz. Ust. Rz. P. nr. 67 ex 1919).

Przekroczenia przepisu 5-go zarządzenia niniejszego będą karane doraźnie przez Policję Państwową grzywną w kwocie 5 (pięciu) złotych za pokwitowaniem.

TYMCZASOWA KOMISJA UZDROWISKOWA:

Sekretarz:

Przewodniczący:

Dr Karol Morawski.

Dr Józef Diehl.

POSZUKUJE SIĘ

DZIERŻAWY Jednego lub dwóch PENSJONATOW

na 40 - 50 osób. Warunki według umowy.

Termin objęcia zaraz lub najpóźniej do 1 października r. b.

Oferty należy zgłaszać do Adm. „Głosu Zakopiańskiego” pod „Dzierżawa 225”.

ADWOKAT

Dr. BERTOLD FASS

otworzył kancelarję w Zakopanem
przy ulicy Witkiewicza.

Jeszcze o kwestji budowlanej.

Dużo się pisze, a jeszcze więcej mówi o kwestji budowlanej w Zakopanem. Krytykuje się system urzędowania, niefachowość organów wykonawczych, napada się na instytucję zwaną urzędem budowlanym, atakuje się poszczególne jednostki i t. d. Byłoby w tem dużo racji, gdyby atakujący zadowolnili się tylko merytoryczną stroną sprawy, a konika budowlanego nie używali do wycieczek osobistych i ataków najczęściej uderzających w próżnię i nie zużywali swych sił w walce donkiszotowskiej w wiatrakami.

Zaprzeczyć się nieda, przeciwnie nawet, stwierdzić należy, że zakopiański urząd budowlany funkcjonuje wadliwie, a właściwie jest fikcją. Złożyło się na to dużo przyczyn.

Chcąc kwestję urzędu budowlanego oświecić z punktu bezstronnego, z możliwą dokładnością, zaczniemy najprzód od krytyki obecnego systemu, przechodząc z kolei do wniosków i projektów.

Co to jest urząd budowlany, jak wygląda i jakie są jego zadania?

Urząd budowlany jest to jeden z wydziałów urzędu gminnego, a reprezentuje go fachowy rzeczoznawca z ramienia T. K. U., który ze względu na swe poza urzędowe stanowisko wolno praktykującego architekta, funkcje gminno-klimatyczne spełnia tylko dorywczo: w skład urzędu budowlanego wchodzi jeszcze referent (urzędnik kancelaryjny gminny), oraz t. zw. szumnie inspektor, a raczej policjant budowlany

Państwowa Komisja Ochrony Przyrody

Wezwanie!

Państwowa Komisja Ochrony Przyrody apeluje do kultury turystów i wzywa ich, oraz wszystkich stałych mieszkańców i gości Zakopanego:

1) Aby nie niszczyli piękna krajobrazu Tatr, przez wrywanie i łamanie rzadkich okazów flory górskiej (szarotki, złotogłowiu, cisa i limby), jakoteż przez bezmyślne rycie swych nazwisk na skałach i ścianach schronisk.

2) Aby nie przyczyniali się do niszczenia szarotki przez kupowanie jej od ludności miejscowej.

3) Aby w każdym wypadku niekulturalnego zachowania się, winnych karcili i oddawali w ręce władz (policji lub straży celnej), względnie zawiadawiali o przestępstwie Ochotniczą Straż Górską (skrzynka listowa w budynku Muzeum Tatrzańskiego).

z ramienia klimatyki. Obaj ci urzędnicy nie są fachowcami i czynności ich tego nawet nie wymagają, bo referent ma funkcję czysto kancelaryjną, jak prowadzenie ewidencji wpływających podań, registratury etc., a „inspektor” ma obowiązki kontrolowania na mieście, czy gdzieś ktoś czegoś nie buduje bez koncesji.

Ale mimo tego, obecny urząd jest bezwzględnie nieodpowiedni, a raczej mało intensywny. Wpływają na to 1° brak stałego urzędnika fachowca czyli inżyniera architektury, 2° urzędnik referent, jest równocześnie urzędnikiem gminnym i dla innych spraw, przez co nieraz z powodu przeciążenia pracą w innych gałęziach urzędowania, nie jest w stanie spraw budowlanych w właściwym tempie i porządku załatwić, 3° „inspektor” budowlany, mający spełniać obowiązki policji budowlanej, jest właściwie fikcją. Sprawność policji budowlanej wymagałaby codziennego obejścia i kontrolowania całego terytorjum Zakopanego (od Poronina, przez Olcę do Kuźnic aż po Kościeliska, Gubałówkę), na co bodaj czy wystarczyłby cały dzień pracy(?) — Tymczasem wynagrodzenie płacone przez T. K. U. nie pozwala jej na zafundowanie sobie stałego urzędnika, a funkcja inspektora spełniana bywa jako uboczne zajęcie.

Najważniejszą bolączką w kwestji budowlanej są jednak, nie urząd budowlany i jego urzędnicy, a brak ustawy budowlanej i planu regulacyjnego. Obie te rzeczy są w „robocie”, ale jakoś nie mogą się doczekać światła dziennego. Według uchwał komisji odbiorczej planu regulacyj-

nego, sprawa zamianowania stałego inżyniera — kierownika urzędu budowlanego, ułożenia specjalnych przepisów budowlanych (w myśl ustawy o zdrowiskowej) i wykonczenia planu regulacyjnego miały być bezzwłocznie załatwione. Tymczasem dziś po przeszło trzech miesiącach ani jedna z tych spraw nie weszła w życie.

Dalszą wadą obecnego systemu jest dwuosobowość, gdyż w sprawach budowlanych zabierają głos tak gmina, jak i klimatyka, a tak załatwianie spraw przedstawia się następująco.

Ktoś ma zamiar budować dom. Wygotowuje plany i składa je w urzędzie gminnym. Na podstawie planów odbywa się komisja z ramienia gminy, przy której asystuje także z ramienia klimatyki jej rzeczoznawca. Plan zatwierdzony ze strony gminy, idzie do zaopiniowania do T. K. U., która nieraz stawia ze swej strony pewne zastrzeżenia, poczem zaopatrzony w klauzulę T. K. U. idzie z powrotem do gminy, skąd go wręczają petentowi. Cały ten precedens trwa ub. parę tygodni. Dobrze jeszcze, gdy nie zachodzą komplikacje z projektem planu regulacyjnego — bo wtedy sprawa przewleka się w nieskończoność.

Wszystko ostatecznie byłoby w porządku, gdyby nie pewne „ale“. Oto tak gmina, jak i klimatyka nie mają właściwie egzekutywy w przeprowadzeniu swych żądań, bo tak plan regulacyjny, jak i specjalne przepisy budowlane, nie są jeszcze prawomocnymi i w razie rekursu ze strony petenta, przeciwko orzeczeniom władz, stara ustawa dla gmin wiejskich staje się miarodajną.

A teraz jeszcze parę słów o policji budowlanej. Dajmy na to, że inspektor zauważy jakąś nieprawidłowość w budowie. Jako organ czysto kontrolny i to z ramienia T. K. U., a nie gminy, nie ma prawa bezpośredniej interwencji i musi każdą nieprawidłowość budowlaną zgłosić w urzędzie budowl. gmin. Wywołuje to naturalnie zwłokę — zwykle jednodniową. — Referent budowlany wygotowuje odnośny akt, o ile ma czas zaraz, o ile jest czemś pilnem zajętem, w ciągu dnia. Nim zakaz dojdzie rąk przekraczającego przepisy budowlane, upływie w najlepszym razie drugi dzień i co się najczęściej zdarza, władze zakopiańskie stają w tych wypadkach najczęściej przed faktem dokonanym.

To są mniej więcej wszystkie wady obecnego ustroju urzędu budowlanego. Przystąpmy teraz do wniosków.

Pierwszym i nieodzownym postulatem sprawnego funkcjonowania urzędu budowlanego są: Ostateczne uprawnoczenie planu regulacyjnego — ułożenie i wprowadzenie jaknajszersze w życie specjalnych przepisów budowlanych — oraz powołanie na kierownika urzędu siły fachowej, a dalej reorganizacji biura.

Według naszego zdania, gdy ostateczna decyzja w kwestjach budowlanych na terenach uzdrowiskowych w myśl ustawy dla tychże, należy do TKU. należy albo urząd ten ustanowić przy

klimatyce, albo stworzyć dla obu władz wspólny urząd budowlany, w skład którego wchodzić powinni: kierownik (inżynier, architekt), urzędnik kancelaryjny i inspektor budowlany.

Policję budowlaną powinny się wykonywać w pierwszym rzędzie przez organa policji państwowej, której posterunkowi patrolujący po ulicach całymi dniami, mogliby codziennie w komisariacie raportować o swych na ulicach dokonanych spostrzeżeniach. Raporty te następnie, dnia otrzymywałby inspektor, który dopiero na podstawie ich, szedłby na miejsce dokonwać lustracji. Przez tego rodzaju proceder, uniknęłoby się daremnej straty czasu na obchody kontrolne inspektora — nieraz zupełnie bezcelowe. Zdarza się bowiem obecnie nieraz, że inspektor patrolujący dajmy na to po Olezy, Bystrem, Ustupie nie znajdzie tam ani jednego przypadku wykroczenia przeciw ustawie budowlanej, a tymczasem w tej stronie Zakopanego zachodzą takie zmiany, że gdy czas kontroli na te dzielnice przyjdzie, inspektor staje znów wobec faktów dokonanych.

By uzdrowić stosunki budowlane w Zakopanem, władze obecne powinny skierować wszystkie wysiłki w kierunku zrealizowania powyższych postulatów, w przeciwnym razie pole to, leżące odłogiem, tak się zachwasci, że później i największy genjusz nie będzie w stanie go wyczyścić.

Conrad Korzeniowski w Zakopanem.

Zmarł wielki powieściopisarz angielski — Polak z pochodzenia. Kim on był i jakie zyskał swą pracą powieściopisarską stanowisko w literaturze angielskiej i wszechświatowej powszechnie wiadomo i nie o tem pisać mamy zamiar.

Joseph Conrad, urodzony w 1857 prawdopodobnie w Terechowie, wsi w pobliżu Berdyczowa w Kijowszczyźnie, majątku należącego do rodziny babki Konrada po kądzieli, opuścił Polskę po śmierci ojca Apolla Korzeniowskiego, poety i powstańca w 17 roku życia i nie powrócił do niej aż po rok 1914, w którym to na skutek zaproszenia postanowił zjechać do znajomych w okolicy Krakowa. Przyjechał z końcem lipca do niego i tu zastała go wojna, o czem pisze w swym artykule, drukowanym w „Daily News“ w r. 1915 p. t. „Poland Revisiting“ następującymi słowami:

„Nazajutrz nastąpiło wypowiedzenie wojny i rozkaz mobilizacji w Austrii. Byliśmy zupełnie zaskoczeni. Najważniejsze dla mnie stało się teraz usunięcie mojej rodziny z drogi ewentualnych bomb. Najlepszym na to sposobem wydało mi się zabranie ich niezwłocznie w góry, do głośnej polskiej miejscowości klimatycznej; tak też uczyniłem i wyjechaliśmy (jadąc sto kilometrów w ciągu jedenastu godzin) ostatnim pociągiem cywilnym, jaki wypuszczono z Krakowa, na przeciąg trzech tygodni“.

Otóż tą miejscowością klimatyczną było Zakopane i o pobycie w niem wielkiego pisarza angielskiego, a naszego rodaka, słów kilka napisać mamy zamiar.

Conrad rzeczywiście przyjechał do Zakopanego przy końcu lipca, na przeciąg dwu miesięcy, w czasie którego napisał powieściopisarstwo „Zaginiona kłosa“, która z ramienia angielskiego powieściopisarstwa „The Londoner“ do mości literackich“ na podstawie życia Conrada w Zakopanem.

Wiadomości, udzielone przez Conrada w Zakopanem, mają cechę pierwszorzędnej wiadomości, jako pochodzące od krewnej autora „Murzyna z załogi Narceya“.

Według jej relacji Conrad długi czas nie miał bliższego kontaktu z książką polską. Z okresu przed 1914 znał mało, co przyznawał z żalem, poza klasykami, poznanymi w latach przed wyjazdem z Polski, a więc w wieku szkolnym, tylko „Popioły“ i „Panna Mery“. Czas pobytu w Zakopanem wyzyskał więc dla poznania ojczystej literatury, spędzając całe dnie na czytaniu — czytając po dwie książki dziennie. Z naszych powieściopisarzy podobał mu się najwięcej Prus, głęboko przejmował go Wyspiański. Nawiazany w Zakopanem kontakt z literaturą polską, utrzymał po powrocie do Anglii aż do końca swego życia.

A więc przymusowy pobyt Conrada w Zakopanem, spowodowanym stosunkami wojennymi, nie pozostał bez znaczenia i wpłynął dodatnio na nawiązanie kontaktu między Polakiem Korzeniowskim i angielskim powieściopisarzem Conradem a literaturą ojczystą.

Podając narazie tę garść wspomnień o pobycie Conrada w Zakopanem, postaramy się o zebranie paru jeszcze szczegółów o jego w niem pobycie, któremi nie omieszkamy podzielić się z naszymi Czytelnikami.

EDWARD KLONIECKI.

*Byłem dotąd wciąż smutny, ponury,
rzadko uśmiech mi igrał na twarzy,
a dziś — człowiek nie tylko, że marzy
i z zachwytem spogląda na góry,*

*lecz jak dziecko, do życia się śmieje
i w akordy uderza radosne,
bom tu — znalazł młodości swej wiosnę
i odzyskał stracone nadzieje!...*

Zakopane — w sierpniu 1924.

Symfonia nocy.

Rozrzucił księżyc perłowe smugi, srebrzyste blaski dokoła, spowił w koronkę przejrzystych mgieł szczyt niebotycznego Garlucha. Stoi wyniosły król Tatr, otoczony tłumem poddańcym strzelistych turni, patrzą z podziwem nań wierchy, szmerzą mu do snu potoki, kołyszą szumem smreki, bają mu coś jeziora o dziwach głębin swych.

U stóp Osterwy śni w ciszy nocy Popradzkie jeziora — śni o płasach Nimfy dla króla gór.

W przejrzystych toniach lśnią blade gwiazdki, zalotnie iskrzą się, srebrzą się fale, czasem ciemnieją, to giną w głębi wód.

Nad brzegiem smreki szumią pieśń nocy... wtórują sosny... zagrały gąszcz lasu, płynie melodia cicha i tęskna — melodia gór.

Zwabiała Nimfę, stąpa leciuchno, zatacza koła zawrotne, rozrzuca sploty czarnych warokoczy i mknie po fali w dal wodną. Tańczy w jaśnie topieli jeziora. Dignęła gąszcz leśna, zbliża się Faun i patrzy... bawią go płasy zalotne Nimfy, ciekawia czarne źrenice. Już drobną nóżką przebiegła fale, by znów się rzucić w wir tańca, zamącić spokój ciszy jeziora, upoić muzyką leśną...

Szumi bór... Dreszcz wstrząsnął tonią wód, tańczy Nimfa, podziwiała ją król Tatr i pobliskie turnie. Jeszcze jedno zawrotne koło — czar tańca... skończyła.

Na szarym glazie ubrzu spoczywa. Czarne źrenice patrzą w dal...

Zbliża się Faun i szepece:

— Słodsza, niż taniec, jest miłość... kochaj mnie Nimfo.

Zadrżała... błyszczą źrenice, mienią się stali barwą, ciągną, jak przepaść bezdenną głębią, kuszą przecuciem wrażeń. Nimfa oderwać oczu od nich nie może, ludzą ją błyskiem szczęścia.

Może mnie kochać będzie, myśli i pragnie...

— Czy chcesz mnie kochać?

— Boję się...

Zrywa się z glazu i kryje w gąszczu krzewów.

— Ha, ha, ha ty wrócisz i będziesz kochać...

W cień padł zdradziecki promień księżyca, oświecił Nimfę.

Kobierzec z mechów służy jej za posłanie, okrywają drżącą postać liście paproci. Patrzy na mleczne drogi niebios i marzy o gwiazdce szczęścia dla siebie. Tęskni za dwójgim ramion męskich, siłą przeszcoty, żarem pocałunków...

— Ze świtem, gdy mgły poranne osnują Tatry gazą z błękitów i złota, przebudzą ze snu granity, zapłoną szczyty purpurą słońca promieni, wtedy to kochać pragnie.

— Zaśmiał smreki pieśń miłości, w ciszy porannej szeptać będą perliste potoki, zadziwi się świat gór.

— Kochać, a później choćby zginać...

Drgnęła Nimfa... bledną gwiazdki złociste, ciemnieją tonie wód, srebrny mrok ogarnia gąszcz lasu. Senne omdlenie padło w świat granitów.

Zrywa się Nimfa i biegnie ku brzegom jeziora. Spi Popradzkie, kołysane wolnym ruchem fal.

U brzegów zjawia się Faun.

— Cóż z nami będzie?

— Nie wiem.

— Lękasz się szczęścia? Kochać cię pragnę i być kochanym.

Utonęło spojrzenie Nimfy w szarych źrenicach, obiecują słodycz miłości.

— Dam ci cudowne wrażenia... złudzenie nieprawdopodobne bezmiaru uczuć, potęgę nieskończonego szczęścia... więc kochać mnie będziesz?

— Tak pragnę, lecz...

— Złóż główkę na mem ramieniu, świat taki piękny, taka potęga i moc bije od tych granitów, taka potężna i miłość nasza być musi.

— Kochaj mnie Faunie...

Uśmiechnął się Faun, objął ramieniem smukłą kibić i pił pocałunek z drżących ust. Ogarnęła ich cisza szczęścia, niemoc rozkoszy, czar niepowrotnej chwili.

Blady sierp księżyca rzucił ostatni pocałunek światu i zgał na niebios przestrzeni. Jasność padła na ziemię. Ze świtem wschodziło — słońce miłości. Szeptaly coś smreki w gąszczu leśnej, szumiały tęsknie potoki, tylko Popradzkie jezioro śniło w sennych marzeniach o cudzie miłości... kryło w swych toniach zazdrośnie tajemnice sere i pragnień...

Budziły się zdumione granity. Słuchał szeptów i zakłęb król tatrzański Gerlach... a echa gór grały odwieczną pieśń miłości.

Marja Błońska-Wawrzykowska.

Wierchy.

Rocznik poświęcony gór i góralszczyźnie.
Rok drugi.

W numerze 29-tym naszego pisma daliśmy krótką wzmiankę o powyższem wydawnictwie z podaniem treści, dziś wobec wielkiej wartości tego pożytecznego i tak potrzebnego wydawnictwa chcemy obszerniejsze podać sprawozdanie.

Zaczynając od strony zewnętrznej, podmieść należy staranność w układzie, dobry papier, znakomite wykonanie i dobór klisz.

Rocznik drugi zdobi, poza całym szeregiem zdjęć i rysunków w tekście, rotogravirowa reprodukcja obrazu St. Witkiewicza „Wiatr halny“, a rozpoczyna: „Z korespondencji tatrzańskiej Mieczysława Karłowicza“. Wyboru listów dokonali dwaj przyjaciele ś. p. Karłowicza, Adolf Chybiński i Roman Kardys. Listy tu podane, a pisane do obu wyżej wymienionych, są pięknym przyczynkiem, oświetlającym stosunek nieodżałowanej pamięci muzyka do Tatr. Bije z nich wielkie umiłowanie gór i przywiązanie do nich bezgraniczne, które w końcu pociągnęłoby za sobą stałe osiedlenie się Karłowicza w Zakopanem. Dziwnie smutne i rzewne wrażenie sprawia ostatni, zamieszczony w tym zbiorze list Karłowicza z daty 30 stycznia 1909, poprzedzający o 10 dni jego tragiczną śmierć, w którym pisze do prof. Chybińskiego, że z nowonabytą domem, który Karłowicz miał zamiar kupić dla siebie, ale co mu się nie udało, robi „dwuletnią umowę o dalsze mieszkanie w tym domu“.

Po korespondencji Karłowicza następuje cenny wiersz „O sto mil“ Michała Pawlikowskiego, pisany gwarą góralską. Wiersz pisany w Kijowie w 1918 r., przenosi autora myślą w ukochane przez niego strony i brzmi wielką za niemi tęsknotą, gdy:

„Oj o sto mil, o sto mil pozirajom ocy,
„Kielo tam jesce śniega w zielonej ubocy?!

„Oj o sto mil, o sto mil ocy pozirajom
„Jako sie popod Tatry bucki ozwijajom!“

Szkoda, że autor, posiadający wrodzony niepośledni talent poetycki i wprost niebawiającą kulturę intelektualną, cechujące wszystkich Pawlikowskich, tak rzadko daje znać o sobie. Szkoda dla literatury polskiej wogóle, a tatrzańskiej w szczególności niepowetowana.

Marjan Sokołowski daje wyczerpującą pracę o „Limby w Tatrach polskich“, z szczegółowym zestawieniem jej stanowisk na tym obszarze. Autor omawia naprzód rozmieszczenie limby w Europie i Azji, z którego dowiadujemy się, że ojczyzną limby jest Syberja i że w trzeciorzędzie i w epoce lodowej rosła na całym obszarze między Karpatami a Uralem. Przyczyną cofnięcia się limby ku północnemu wschodowi (Syberja) i ku południowemu zachodowi (Karpaty i Alpy) było ustąpienie z nizin lodowców, wzrost ciepłoty i osuszenie terenu, a zmniejszenie się jej stanu w Karpatach i Tatrach wielka wartość drzewna, która zachłanność ludzi pobudziła do jej wycięcia. W dalszym ciągu artykułu omawia autor wymogi limby co do podłoża, klimatu stanowiska, wreszcie jej postać i ustrój. Artykuł zdobi parę zdjęć fotograficznych okazów limby, oraz plany rozmieszczenia i tabele statystyczne.

Janusz Królikowski dał ciekawą monografię „Oszepek“, popularnego serka owczego i wyściaga wnioski, że należałoby na Podhalu przemysł serowarski rozwinąć na dużą skalę, na „modłę europejską“.

Tadeusz Zwoliński i Tadeusz Malicki dali dłuższą pracę p. t. „Z podziemi tatrzańskiej“, podzieloną na dwa artykuły: I-szy „Badanie grot w Tatrach polskich w r. 1923“ i II-gi „Jaskinia Wodna pod Piśaną w dolinie Kościeliskiej“. W pierwszym najciekawsze są wiadomości o świeżo przez nich i towarzyszy odkrytej „Wyżniej groty Kasprowej“, w drugim wszystko, co na podstawie gruntownych badań o grocie pod Piśaną piszą. Badanie grot tatrzańskich, będące specjalnością wyżej wymienionych, stanowi odrębną i bardzo ciekawą część turystyki, bo przez czynienie coraz nowych odkryć pomaga wiele w geologicznem badaniu przyrody Tatr. Oba powyższe artykuły przynoszą w tej kwestji dużo ciekawych rzeczy i tem samem stanowią w drugim roczniku „Wierchów“ bodaj czy nie najciekawszą ich kartę.

Walery Goetel daje dłuższą rozprawę p. t. „W sprawie eksploatacji granitu na obszarze Tatr Polskich“. Rozprawa Goetla, oświetlająca ze

wszystkich stron tę piekącą, ze względu na ochronę przyrody i piękną Tatę, sprawę, rozwiązuje ją po myśli tych właśnie interesów, to też każdy kochający Tatę czuć będzie dla autora wdzięczność za tak rzeczowe i przekonujące jej rozstrzygnięcie.

Stanisław Dębicki daje malowniczy opis wycieczki „Na nartach“ w Gorgany — Władysław Orkan gorący i przepiękny wiersz „O Tetmajerowem Skalnem Podhalu“. Bije z niego podziw dla pracy Tetmajerowej, oraz tęsknica za temi czasy i ludźmi, których to „Tetmajerowe Skalne Podhale“ małuje.

O Pieninach, o ich przyrodzie pisze St. Kulczyński, o ich krajobrazie i ich stronie turystycznej Kazimierz Sosnowski. W obu artykułach przesuwają się przed oczyma czytelnika bajecznymi barwami słów malowane szczyty, paście, wawoży, bujną porośnię roślinnością Pienin. Artykuły bardzo bogato ilustrowane zdjęciami z Pienin, pisane stylem lekkim, a jednak o charakterze studjum naukowego, stanowią jedną z najciekawszych części książki. Wiadomości o Pieninach dopełnia opowiadanie Jana Wiktora „Na Dunajcu“, stanowiące ustęp z większej całości p. t. „W opuszczonej pustelni“.

Józef Jedlicz daje piękny wiersz p. t. „Tajemnica obrazu“, wyrażający podobnie jak wiersz Pawlikowskiego tęsknicę za Tatrami, oddalonego o dziesiątki mil od nich ich syna. Tęsknicę tę wywołał:

...obraz na ścianie,

Dar przyjaciela-artysty —

w którego:

...okienka ramy ciemnej
Świeci się pejzaż świetlany:
Opary mgły przyziemnej
I wierzb zielone kurhany —

więc:

Patrzy w te różne niny,
W tę kwiecień krasną polanę,
W ten zwiewny pomost siwy,
Wabiący w dale nieznane —

gdzie:

W sennej, słonecznej dali
Wytrysną, ledwie widzialne,
Jak miraż z mgieł i opali,
Tatrzańskie widma skalne...

Janusz Chmielowski drukuje „Przyczynki do monografji Łomnicy“, rzecz z punktu turystycznego, jako przyczynek do historii taternictwa, niezwykle ciekawa.

Studjum etnograficzne o „Góralach od Żywca“ daje kustosz Seweryn Udziela z Muzeum Etnograficznego w Krakowie.

Prof. Eugenjusz Romer pisze „O potędze wód i lodowców w Tatrach“. Studium prof. Romera powinni przeczytać wszyscy ci, którzy chodząc po górach i dolinach, dziwią się różnym niezwykłościom geologiczno-przyrodniczym a nie mają pojęcia o ich przyczynie i powstaniu.

Dr. T. E. Modelski daje studjum historycznopolityczne p. t. „Na marginesie sporu o Jaworzynę“, w którym przedstawia stan sprawy południowej granicy Polski, począwszy od średniowiecza i udowadnia, że tylko nasze zaniedbanie, które nigdy za czasów niepodległości nie pozwalało zdobyć się na ostateczne rozstrzygnięcie kwestji spornych granicznych, jest przyczyną obecnego stanu kwestji jaworzynskiej.

W dalszym ciągu bogatej treści „Wierchów“ znajdujemy malowniczy opis wycieczki na Widły, odbytej 15 sierpnia 1923, pióra Dra Mieczysława Świerza p. t. „Na skalnych krawędziach“, wreszcie dowcipne i satyryczne opowiadanie Wł. Orkana „O dwóch muzeach“.

Obfita i dobrana „Kronika“ zawiera następujące ustępy: Fundacja Zamoyskich — Ostatnie fazy walki o Jaworzynę — Przyszłe drogi Pol. Tow. Tatrzańskiego — Turystyka polska a Zachodnie Beskidy — Wspomnienie o Wojciechu Roju — Badania naukowe.

Dalej sprawozdania Polskiego Tow. Tatrzańskiego (Zarządu głównego, Oddziałów: czarnohorskiego, janoślawskiego, krakowskiego, lwowskiego, nowo-sądeckiego, poznańskiego, stanisławowskiego, wileńskiego i innych), oraz sprawozdanie Sekcji ochrony Tatr, wreszcie rubryki: Turystyka — Stowarzyszenia i instytucje — Różne zapiski i Ostatnie wiadomości.

Drugi tom „Wierchów“ zawiera 266 stron i kilkadziesiąt ilustracji i został, podobnie, jak pierwszy, wydany staraniem oddziału lwowskiego Pol. Tow. Tatr. pod redakcją prof. dra Jana Gw. Pawlikowskiego, prof. dra Adolfa Chybińskiego, dr. Romana Kordyśa i kustosa Muzeum Tatrzańskiego Juliusza Zborowskiego.

Dochodzą nas wieści, że w przygotowaniu jest trzeci tom „Wierchów“, który wartością swą przewyższy dotychczasowe dwa, stojące na tak wysokim poziomie. Zawierać będzie szereg innowacji i ukaże się w maju r. 1925. Adres redakcji: Lwów, ul. Trzeciego Maja 5, prof. dr. Jan Gw. Pawlikowski. (K.)

KLUB

POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

w Zakopanem Hotel „STAMARY“

Zawiadamia P. T. Członków P. T. T., że lokal klubu otwarty jest codziennie od godziny 11—1 i od 5—11 wieczór.

Wpisy na Członków przyjmuje sekretarjat od 5—7 wieczór.

INSTYTUT MUZYCZNY

ul. Witkiewicza 14 „Chowanna“

pod artyst. kierownictwem Klary Czop-Umlaufowej

przyjmuje wpisy codziennie od godziny 11—12 i od 3—4.

HOTEL STAMARY

pensjonat

Kuchnia pierwszorzędną pod kierunkiem b. kuchmistrza dworu cesarskiego w Petrogradzie.

Z Prasy Polskiej.

W „Kurjerze Warszawskim“ w nr. 224 z 11 b. m. spotykamy dłuższy artykuł dr. J. Zawadzkiego p. t. „Z Gdyni do Zakopanego“. O samem Zakopanem pisze autor, że o ile w nim przedstawia ono pierwszorzędną stację klimatyczną, o tyle w lecie jedynie dla zdrowych jest odpowiednie, a to z racji kurzu, błota, deszczu, zmienności temperatury i t. p. O obecnych stosunkach w Zakopanem wyraża się dodatnio i stwierdza bezwzględną niskosć cen tak w restauracjach, jak i pensjonatach, a o wyzysk atakuje jedynie górali i to przede wszystkim woźniców. Stwierdza dalej znaczny w tym roku napływ inteligencji i stosunkowo mało żydów, oraz wzmożenie się ruchu turystycznego, w końcu przechodzi do porównania Gdyni z Zakopanem i tak pisze:

„A teraz porównanie. Gdynia — nasze kąpielisko morskie i Zakopane — nasze górskie uzdrowisko, czy mogą mieć coś wspólnego z sobą? Niestety, mają i to dużo. I tu i tam natura zrobiła wszystko, aby podnieść urok tych miejscowości — człowiek zrobił wszystko, aby urok ten nikił coraz bardziej. I tu i tam brak jakiegokolwiek planu w budowie — i tu i tam nagromadzenie domków, willi, pałacyków, bez widocznego porządku i ładu — i tu i tam brak elementarnych potrzeb w wielu mieszkaniach, obok komfortu w nielicznych willach. Miejsca, które powinny być przeznaczone na spacer, zabudowano, te zaś, które nie nadają się do budowy, zabudowano.

W przyszłości ma być podobno lepiej, gdyż plany regulacyjne już są gotowe w Zakopanem, długo jednak Zakopane będzie nosiło ślady bezplanowej gospodarki dotychczasowej, trudno bowiem niszczyć całe dzielnice, gęsto budowane. Dziś nawet budują domy z małym, zbyt małym odstępem od dróg, co dla miejscowości klimatycznej jest wielką krzywdą.

„Nowa Reforma“ w nr. 182 z 11 b. m. podaje dalszy ciąg opowiadania p. Rom. B. p. t. „Poprzez Podhale z wichrem w zawody“. Mowa w nim jest głównie o wycieczce przez Pieniny, dla piękna których brak wprost słów autorowi feljetonu. Pisząc o góralach szczawnickich, porównuje ich z góralami zakopiańskimi i charakteryzuje ich następującymi słowami:

„Po minięciu Czorsztyna i Niedzicy płyniemy pewien czas wśród niskich, wyłożonych zbożem brze-

gów, rozmawiając z naszymi przewoźnikami, nadzwyczaj sympatyczne wrażenie robiącymi góralami ze Szczawnicy. Wogóle, o ile zakopiańscy górale odznaczają się pewną szorstkością obyczajem, o tyle górale z okolic Szczawnicy, nie tracąc nic ze swojej buńczuczności, nabytej przez życie się z bujną i groźną przyrodą, są bardziej grzeczni i łagodni“.

W dalszym ciągu swego barwnego opowiadania, z racji czynionych przy przechodzeniu przez gości szczytnych granicy czesko-słowackiej, przez straż graniczne trudności, pisze:

„Goście szczawnicy są pozbawieni bajecznych widoków, furmani szczawnicy pozbawieni zarobków za poprzednio tak częste i liczne wycieczki furkami i powozami do Czerwonego Klasztoru. Zmniejsza się również frekwencja przejazdów łódkami przez Pieniny, gdyż nie każdy może sobie pozwolić na kosztowną drogę do Czorsztyna (21 km.) autem lub furką, albo też na pieszą, nużącą wycieczkę na Trzy Korony, skąd schodzi się do Sromowiec (wieś po polskiej stronie naprzeciw Czerwonego Klasztoru), by powrotną drogą przez Pieniny przebyć w łódkach. Tego rodzaju postępowanie jest wyraźnym i celowym szykanowaniem polskich obywateli, oraz lekkoważeniem zawartych konwencji i układów granicznych, przewidujących wolny ruch turystyczny za przepustkami w Tatrach i w Pieninach w pasie granicznym, sięgającym 15 km. w głąb kraju, a sprawa ta domaga się energicznej interwencji odpowiednich czynników rządowych, któreby przeforowały dotrzymanie złożonych przez Czechów obietnic“.

Słowa te potwierdzają słuszność skarg i gości zakopiańskich — mamy jednak nadzieję, że bliskie wprowadzenie w życie ustępów XV i XVI protokołów jaworzyńskich ostatecznie sprawy te ureguluje i niedomagania usunie. Stwierdzić jednak należy, że wobec legitymacji Pol. Tow. Tatr. straż graniczne zachowują się zupełnie poprawnie i respektują je bezwzględnie. Wskazaniemby więc było, aby turyści, wybierający się na stronę słowacką i te legitymacje posiadali. Zdobyć ich poza trudem wpisania się do Towarzystwa i poniesienia małej ofiary w postaci wkładki rocznej, nie wymaga żadnych zachodów. Wycieczkowicze natomiast będą mieli wygodę, a Towarzystwo Tatrzańskie znacznie większą ilość członków.

„Kurjer Poznański“ Nr. 184 z 10 b. m. podaje wrażenia z wycieczki Tow. Uczniów handlowych p. t. „Katowice—Kraków—Zakopane“, w których po dłuższym wstępie o samym Tow. U. H. opisuje w paru zdaniach pobyt młodzieży w Tatrach i Zakopanem.

W tym samym numerze znajdujemy dłuższą korespondencję „Z Krynicy“ p. dra J. Sajdaka, z której jeden ustęp zaniepokoił nas wielce i dlatego podajemy go w całości. Po barwnym i dowcipnym, a sarkastycznym opowiadaniu perypetji autora w drodze z Krakowa do Tarnowa i Tarnowa do Krynicy, w którym szan. Autor bynajmniej zarządu kolejowego za jego złe ułożenie rozkładu jazdy i nieporządki nie szczędzi, po malowniczym opisie samej Krynicy, pisze p. Sajdak:

„Rozchodzi się tu pogłoska nie do wiary, iż rząd polski ma zamiar w najbliższym czasie wydzierżawić Krynicę konsorcjum prywatnemu, i to żydowskiemu. Nie wiem, co myśleć o tem, ale już sama pogłoska tego rodzaju jest dla nas rzeczą wielce uwłaczającą. Dziś, kiedy piętnuje się i pod przegięz opinii publicznej stawia pojedynczych obywateli, wynajmujących i sprzedających swe domy żydom, do tego rodzaju transakcji społeczeństwo polskie nie dopuści“.

Uważamy pogłoskę ową za nieprawdziwą, niemniej należałoby, aby rząd, względnie zarząd zakładu zdrojowego, publicznie ją zdemontował zechciał.

„Il. Kurjer Codzienny“ w nr. 225 daje w „Zygkach zakopiańskich“ pióra p. E. B. zygzak p. t. „Odśmiecany Karpowicz“. Jest to w formie nader dowcipnej podane zdemontowanie pogłoski o śmierci zacnego i poważanego naszego jadłodawcy. Kto tę pogłoskę puścił i w jakim celu — trudno dociec, w każdym razie cieszyć się z niej należy, bo według tradycji ludzie usmierceni przed śmiercią — długo potem żyją!

„Goniec Krakowski“ w nr. 187 i „Przegląd wieczorny“ (warszawski) w nr. 190 powtórzyły za nami artykuł o stanie zwierzyń w Tatrach.

O wypadku na Durnym czterech turystów i tragicznej śmierci ś. p. Breicza piszą obszerniej lub zwięźlej: „Kurjer Poranny“ nr. 227, „Goniec Częstochowski“ nr. 190, „Nowa Reforma“ nr. 189 (powtórzenie naszej notatki), „Dziennik Półki“ nr. 190, „Głos Narodu“ nr. 189, „Wiek nowy“ nr. 6945, „Głos Lubelski“ nr. 230, „Dzień Polski“ nr. 193.

W „Robotniku“ nr. 231 z dnia 23 b. m. opisuje p. K. Czapiński w barwnych słowach wycieczki T. U. R. (Towarzystwo Uniwersytetów Robotniczych) w Tatrach.

„Kurjer Poznański“ w nr. 189 z 17 sierpnia b. r. daje fejteton p. Miecz. Koniecznego p. t. „Harcerskie

listy z Tatr“. Autor po wstępie o współzyciu uczniów z nauczycielem, a dalej z przyrodą, pisze:

„Czyż bytność w Tatrach nie lepiej nauczy chłopca z dolin istoty gór, ich układu i składu, ich fauny i flory, niż najlepszy podręcznik i nauczyciel geografii, pozbawiony zwyczajnie pomocy naukowych, szczególnie wtedy, gdy opiekun szkolny umie wykorzystać wrodzone zdolności letników, gdy umie patrzeć i sam chce się uczyć, najwzróższą metodą wzajemnych pytań i odpowiedzi. A poznanie tajemnic języka macierzystego, ta bujna i tak charakterystyczna mowa ludu podhalańskiego, czy nie nauczy ona, słyszana u źródła, więcej o gwarze wogóle a gwarze podhalańskiej w szczególności nad wszystkie teoretyczne wykłady z gramatyki, na co zresztą nigdy we „wszystkiego-uczącej“ naszej szkole średniej czasu nie starczy. A to budownictwo chaty góralskiej — to rodzime zdobnictwo wnętrza, te ubiory, te zwyczaje i obyczaje? Oto w tej chwili, gdy piszę, wraca do domu dziesięciu najstarszych chłopców, którym — pod dobrą opieką — pozwoliłem popatrzeć u sąsiada na góralskie tańce; wracają, wtórzając naszemu młodemu gościowi do zawodzącej zbójnickiej pieśni, bogatsi o jedno piękno wzrokowe i o jedną melodię narodową, taką niby zwyczajną i mało złożoną, ale i taką, która nosić się będzie w nich bardzo, bardzo długo, jako te echa górskie, wywołane ich wtórem...“

Trafne bezsprzecznie są te słowa i bezwarunkowo i my uważamy za korzystny pobyt młodzieży harcerskiej wśród tatrzańskich przyrody i podhalańskiego ludu, ale pod warunkiem, że młodzież ta, albo zostanie przedtem do pobytu wśród gór odpowiednio przygotowana, albo będzie pod stałą opieką swego wychowawcy. Pobyt w innej formie uważamy z wielu względów za niewłaściwy, o czym już zresztą mieliśmy sposobność pisać.

W numerze 190 tegoż pisma znajdujemy list p. Tadeusza Graboskiego, w którym jest mowa o wakacyjnych kursach uniwersyteckich, o ruchu turystycznym, mocno ostatnimi deszczami podciętym, o tygodniu tatrzańskim, o odczycie Kasprowicza, wreszcie dziesiąta rocznica wybuchu wojny przypominała szan. Autorowi początki wojny w Zakopanem i z racji tej rocznicy pisze:

„Hałaśliwość i płytkość życia obecnego nie pozwalała zapomnieć o rocznicy, którą przypominało wielu publicystów polskich. I tu lat temu dziesięć odbyło się w sali Towarzystwa Tatrzańskiego zebranie, które zdecydowało o roli społeczeństwa w chwili przełomu. Niżej podpisany podniósł, jako referent, konieczność porozumienia się z sobą trzech dzielnic. Zaznaczył, że trudno jest wierzyć odezwom wojskowym austriackim i niemieckim, że wypada rozważyć dozwolone wytworzone europejską wojną położenie, że należy gotować się do czynu, ale przystąpić do niego dopiero w chwili, która pozwoli urzeczywistnić program niepodległościowy.“

Okazało się jednak, że partja socjalista, kierowana przez dr. Dłuskiego, ma przewagę w Zakopanem, jak i w Krakowie. A ona nie miała żadnych wątpliwości co do konieczności natychmiastowego czynu. Pozostali tedy w mniejszości: prezes zebrania Twardowski, poeta Kasprowicz i referent. A potem zaczęła się robota ukoronowana traktatem brzeskim, po którym oburzenie na jej sprawców było w Krakowie tak wielkie, że chcieli zlynchować niektórych członków tak zwanej — orjentacji centralnej. I znów przyjaciele zakopiańskiego referenta musieli bronić — w Magistracie krakowskim — całości osób swych przeciwników politycznych.

Thum krakowski, zdemoralizowany wojną, skory jest zresztą zawsze do gwałtów. Dał się do nich użyć i 6 listopada, co należałoby uwiecznić pamiątkowym medalem, jaki wybito kiedyś na cześć Metternicha, Szeli i Breindla. Po jednej jego stronie widniałyby ofiary krakowskie, po drugiej — ich karci socjaliści i uniewinniający katów przysięgli krakowscy z Turskim na czele“.

„Przegląd Wieczorny“ (warszawski) w nr. 192 daje dłuższą notatkę p. t. „Prawda, Krytyka i Polityka zakopiańska“. Autor tej notatki pisząc o jednodziówkach czerbakowskich, w ten sposób kończy swoje wrażenia odniesione z tego wydawnictwa:

„Oryginalne to rewelacje „polityki zakopiańskiej“ skłoniła, zdaje się, wreszcie tamtejsze władze do całkowitego „skonfiskowania“ redaktora i redakcji, ku małej szkodzi dla tamtejszych czytelników i wogóle drukowanego słowa“.

Dr JANISZEWSKI ZYGMUNT

Specjalista chorób wewn. i kobiecych,
Dyrektor Sanatorium „Bratnia Pomoc“ Tel. 5.
przyjmuje
ul. Witkiewicza „Chowanna“ — od 4 do 6 popoł.

Tygodniowy przegląd pogody w Zakopanem

od 18-go do 24-go sierpnia 1924 r.

W ubiegłym tygodniu było przeważnie pochmurno, dżdżysto i chłodno. Pogodnie i dość ciepło było w dniach 22 i 24-go. Dnia 23-go depresja barometryczna, przesuwająca się z nad Austrii i Węgier, spowodowała wiatr halny i burzę elektryczną z deszczem.

Temperatury średnie dzienne wahały się w granicach od 9°6 do 12°8. Najwyższą temperaturę notowano 18-go (max. 20°7), najniższą 22-go (min. w nocy 3°1). Suma opadów wynosiła 57.4 mm. Słońce świeciło godzin 32. Wiały wiatry przeważnie zachodnie.

J. Fedorowicz

kier. st. meteorolog. w Zakopanem.

Choroby płuc Dr. med. STANISŁAW MEYSNER

b. lekarz chorób płucnych w Davos.

przyjmuje od godziny 5—6.
ulica Krupówki 27.

(vis à vis Księgarni Gebethnera i Wolffa).

Ze sportu.

„STADJON“. Ukazał się nr. 34 tego sportowego tygodnika. Na treść jego składają się następujące artykuły: Krytyka olimpizmu. — Igrzyska VIII-iej olimpiady (Olimpijski Tydzień pływacki. — Olimpijski Turniej szermierczy. — Olimpijski Turniej tenisowy). — Obozy letnie. — Międzynarodowe zawody wioślarskie o mistrzostwo Europy w Zurichu. — Wiadomości z Poznania, Wilna. — Wielka nagroda Europy (sprawozdanie z konkursu wozów wyścigowych w Lyon). — Piłka nożna. — Lekka atletyka. — Pływanie. — Turniej tenisowy w Ciechocinku. — Sport w wojsku. — Komunikaty. Poza bogatą i doborową treścią znajdujemy kilkanaście dobranych i dobrze wykonanych ilustracji. Cena numeru, jak na objętość (24 stron i formę wydawniczą niską, bo tylko 70 groszy).

KONKURS TENNISOWY. Mistrzem Zakopanego w tegorocznym konkursie tenisowym został po raz trzeci p. Łabuński. Dokładne sprawozdanie z konkursu, z braku miejsca odkładamy do następnego numeru.

Materiały na mundurki

dla uczniów gimnazjum koedukacyjnego (w „Szarotce“) nadeszły; są do nabycia w sklepie

M. Skibińskiego, Krupówki 20.

KRONIKA.

NOWE SCHRONISKO TOW. TATRZAŃSKIEGO. Babiogórski oddział Tow. Tatrzańskiego otworzył nowe schronisko turyst. na przełęczy Glinnej pod Pilskiem. Schronisko to obejmujące dwie przyzwoite izby, werandę i poddasze, mieści się w jednym oszronym budynku wraz z gajownią i będzie skutkiem tego przez cały rok otwarte i zagospodarowane. Jest ono wystawione kosztem arcyksięcia Karola Stefana z Żywca, który tym darem dla turystyki naszej dał nowy dowód ofiarności na cele społeczne. Na otwarcie schroniska zjechało się zgórą sto osób z Żywca, Jeleśni i Bielska. Schronisko to stoi w obrębie gminy Korbielów, jest oddalone o 13 km. od stacji kolejowej w Jeleśni.

PRZYCZYNEK DO PLANU REGULACYJNEGO. Z miarodajnego źródła informują nas, że grono właścicieli domów położonych przy ulicy Ogrodowej ma wnieść, czy też wniosło do P. K. U. memoriał w sprawie zmiany projektu regulacyjnego co do części planu dotyczącego tej ulicy.

Plan regulacyjny projektuje w tem miejscu przedłużenie ulicy Kościuszki, obok budynku pocztowego w linii prostej, przecinającej i temsamem kasującej ogrody, otaczające domy i wille przy ul. Ogrodowej położone. Sama już nazwa ulicy wskazuje, że ogrody te mają odmienny charakter od innych, t. zw. ogrodów zakopiańskich i rzeczywiście tak jest. Ogrody te starannie od lat pielęgnowane, pełne

drzew i krzewów liściastych, tak rzadkich w Zakopanem, dodają wilłom w nich położonym uroku ! podnoszą ich znaczenie letniskowe. Przeprowadzenie ulicy w myśl projektu kasuje niemal w zupełności te ogrody i stawia wilłę w bezpośrednie sąsiedztwo ulicy z wszystkimi jej wadami, jak gwarem, kurzem etc. przez co nie tylko obniżyłoby ich wartość, ale i znaczenie letniskowe.

Właściciele tych domów stawiają równocześnie propozycję prowadzenia ulicy drogą omijającą ogrody poza wilłę „Jaśkę“ wzdłuż parcel dotąd zupełnie niezabudowanych. Przeprowadzenie tej zmiany nie naruszałoby zupełnie idei planu regulacyjnego, a przez oszczędzenie ogrodów utrzymałoby z jednej strony piękny i malowniczy charakter ulicy Ogrodowej, z drugiej podniosłoby równowartość parcel poza wilłą „Jaśką“ leżących dziś pod budowę się nie nadających.

Przypuszczamy, że słuszne te życzenia właścicieli realności ulicy Ogrodowej, spotkają się z życzliwym stanowiskiem czynników w kwestji tej decydujących.

NARESZCIE. W ubiegłym tygodniu nadeszło wreszcie do T. K. U. z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (generalna dyrekcja służby zdrowia) pismo zatwierdzające nominację p. dra T. Gabryszewskiego z grudnia 1922 (tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego) roku na lekarza klimatycznego w Zakopanem. Rzeczywiście istnieje żółtim krokiem szło to pismo z Warszawy do Zakopanego.

O WALCE Z GRUŻLICĄ. Na pierwszej stronie dzisiejszego pisma znajduje się obwieszczenie w sprawie gruźlicy. Projekt tego obwieszczenia wysłała T. K. U. do władz wyższych z prośbą o ich zatwierdzenie, jeszcze w kwietniu b. r. Jak zamieszczone na 1-szej stronie obwieszczenie głosi, władze raczyły projekt zaakceptować aż z końcem sierpnia, to jest już po sezonie, kiedy znaczna część gości Zakopanego opuściła. I tak znów jedno z bardzo pożytecznych zarządzeń sanitarnych dzięki opieszałości władz, nie weszło w życie w właściwym czasie.

WYSTAWA FOTOGRAFICZNA W WARSZAWIE. Dnia 14 września b. r. zostanie otwartą w Warszawie „Powszechna wystawa fotograficzna“. Wystawa ta odbędzie się równocześnie ze zjazdem fotografów, a udział w niej poza zawodowymi fotografami mogą brać i amatorzy. „Powszechna wystawa fotograficzna“ mieścić będzie następujące działy: 1) fotografii zawodowej; 2) fotografii amatorskiej; 3) fotografii naukowej; 4) dział przemysłu fotograficznego i branż pokrewnych. Ceny miejsc zajętych przez eksponaty wynoszą w dziale I-szym — 30 zł., II-gim — 15 zł., w IV-tym — 60 zł. Dział trzeci (fotografji naukowej jest bezpłatny). Ceny rozumieją się za 1 m² powierzchni. Termin nadsyłania eksponatów upływa 7 września.

Dyrekcja wystawy ogłosiła konkurs dla młodzieży-amatorów na następujących warunkach: Udział bezpłatny, temat pracy dowolny (pożądane jednak tematy krajowe), format od 6 × 9 do 13 × 18, każdy pragnący wziąć udział w tym konkursie ma prawo nadesłać trzy prace.

Wystawa urządzona będzie w lokalu Klubu Urzędników Pocztowych (Nowy Świat 67). — Adres dyrekcji: Warszawa, Wilcza 3, m. 12. — W Zakopanem przyjmuje zgłoszenia udziału p. Henryk Schabenbeck, właściciel zakładu fotograficznego „Stefa“.

W SPRAWIE ODSKOCZNI NARCIARSKIEJ. Otrzymałmy następujący list z Urzędu gminnego z prośbą o podanie go do publicznej wiadomości:

Do Sekeji Narciarskiej Tow. Tatr. w miejscu.

W numerze 32 „Głosu Zakopiańskiego“ z dnia 9 sierpnia b. r. zamieszczone jest sprawozdanie z VI. Zjazdu P. Z. N., zawierający między innymi następujące zdanie: „W dyskusji nad tą sprawą wyrażono zdziwienie, że gmina Zakopane do tej pory nie dała żadnej odpowiedzi na postawione przed paru miesiącami warunki, co do urzędzenia przyszłych zawodów w Zakopanem“. Przypuszczając, że sprawozdanie dziennikarskie prawdopodobnie nie dość wierne odtwarza istotną treść narad lub też zawiera opinie jednego z zabierających głos członków zebrania, Zwierzchność gminna, celem uniknięcia wszelkich dalszych nieporozumień prosi o zakomunikowanie P. Z. N. następującego wyjaśnienia:

Pismo P. Z. N. z kwietnia b. r. było przedmiotem obrad Zwierzchności gminnej i zostało załatwione na terenie wewnętrznym przez wstawienie odpowiednich sum do budżetu gminnego. Co do szczegółów i ich wykonania Zwierzchność gminna przypuszczała, że podobnie, jak w latach poprzednich, odbędzie się z inicjatywy P. Z. N. konferencja, na której program szczegółowy zostanie uzgodniony. W oczekiwaniu tej konferencji Zwierzchność gminna uważała za niecelowe załatwienie sprawy w sposób biurokratyczny.

Stwierdzając gotowość iak najdalej idącej pomocy ze strony Gminy dla P. Z. N. w urządzeniu mie-

dzynarodowych zawodów narciarskich w Zakopanem, Zwierzchność gminna oczekuje wyznaczenia przez P. Z. N. terminu proponowanej konferencji z udziałem również innych czynników miejscowych, na której dałoby się usunąć wszelkie w tym kierunku nieporozumienia i ustalić w drodze obustronnej warunki zawodów. Pismo powyższe adresujemy do Szan. Sekeji z prośbą o zakomunikowanie P. Z. N. w przypuszczeniu, że w czasie ferji letnich Zarząd P. Z. N. w W-wie nie urzęduje.

Z poważaniem

Naczelnik gminy: Kozłowski.

DO BYŁYCH LEGJONISTÓW, ZAMIESZKAŁYCH NA PODHALU. Legioniści, którzy służyli przynajmniej jeden rok w Legionach i posiadają wymagane warunki, otrzymają Żelazny Krzyż zasługi. Należy Podhalańskiemu Związkowi Legionistów (adres: L. Winnicki, Zakopane, Sienkiewicza) przedłożyć najpóźniej do dnia 10 września b. r. dowody służby, celem sporządzenia wykazu, uprawnionych do odznaczenia. Po tym terminie zgłoszenia nie będą uwzględnione. — Zarząd.

„WIADOMOŚCI URZĘDOWE“ z dodatkiem „Informator Handlowo-Przemysłowy“ Nr. 13 opuścił już prasę. Urozmaicona treść z różnych dziedzin życia społecznego, aktualna ilustracja i niska cena prenumeraty (rocznie 6 zł.) jednąj coraz to nowych czytelników.

Numery okazowe darmo i opłatnie wysyła Administracja „Wiadomości Urzędowych“ K. U. O. w Poznaniu, plac Nowowiejski 8.

NOWA KSIĄŻKA O PODHALU. W tych dniach ukazała się w wydawnictwach krakowskiej Akademji Umiejętności obszerna praca prof. A. Chybińskiego p. t. „Instrumenty muzyczne ludu polskiego na Podhalu“. Autor, profesor muzykologii na uniwersytecie lwowskim, po kilkuletnich studiach rozpoczął tem dziełem szereg monografji podhalańskich, po którym nastąpią opracowania melodji z podtatrzańskiego obszaru. Jest to pierwsza w Polsce monografia o instrumentach muzycznych, wynik bardzo sumiennych badań porównawczych.

„MAŁY ŚWIATEK“, najstarszy ilustrowany dwutygodnik dla dzieci od 8—14 lat; 36 rok wydania.

Treść nr. 16 z 15 sierpnia 1924: Cud nad Wisłą. — Testament (wiersz). — Powrót do ojczyzny. — Służba ojczyźnie. — Yellowstone National Park. — Głowa rodziny. — Kącik kwiatów.

Adres: Spółka Zjednoczenia Młodzieży, Poznań, Poczta 15; P. K. O. nr. 201.475. Cena w III-cim kwartale 3.30 zł.

Z KRONIKI POLICYJNEJ.

W willi „Za Bramką“ przy ulicy Chałubińskiego skradziono przez otwarte okno dwa zegarki damskie, torebkę z zawartością 200 złotych, jeden neseser i różne drobiazgi.

P. Palecznemu Nikodemowi, radcy sądowemu z Tarnowa, skradziono w pociągu na linii Kraków—Sucha walizkę z garderobą męską i damską wartości 1000 złotych.

W willi „Modrzejów“ skradziono w nocy z 14 na 15 b. m. jednemu z gości buciki, sygnet złoty i portfel.

ŁUDWIK WILLINGER ZAKŁAD KRAWIECKI

Zakopane — Krupówki L. 51, I. piętro (nad Księgarnią Nową)

Ceny konkurencyjne. — Wykonanie szybkie i solidne.

Z ruchu wydawniczego.

Wysłała nakładem Księgarni Nauczycielskiej w Lwowie „Higjena kobiety“ dr. J. Śmiarowskiej. W przedmowie autorka zaznacza, że w przeświadczeniu o potrzebie takiej książki napisanej przez kobietę — napisała ją, jedynie mając na względzie dobro kobiety. Porusza w niej higjenę wszystkich okresów z życia kobiety treściwie i zajmująco i różne zagadnienia związane z głównym tematem. — Do nabycia: Księgarnie pocztowe, Zakopane, Urząd Pocztowy.

ZDOBNICTWO PODHALAŃSKIE. Ruchliwa firma wydawnicza L. Zwoliński w Zakopanem, wydała świeżo serję pocztówek z motywami stylowymi zdobnictwa podhalańskiego, według rysunków p. Tadeusza Zwolińskiego. Dobór motywów, przeniesionych z oryginałów w rysunek barwny z możliwą dokładnością i zachowaniem właściwego charakteru, nadają tym pracom wartość artystyczną i etnograficzną. Szczególną wartość etnograficzną, ze względu na

możliwie dokładne powtórzenie oryginału, posiadają dwa motywy z serdaku góralskiego, dalej rysunek „parzenie“ i ornamenty z „sosrębów“ i „łyżników“.

Lista gości

od 19 do 25 sierpnia 1924 r.

Artymowicz Wiktorja, Chłopiatyn — San. Cz. Krz.
Axmann Robert z ż. Szarlej — „Łubień“.
Abramski dr. Aleks., Warszawa — „Marilor“.
Asterblum Blanka, z c. Łódź — „Obrochtówka“.
Aidukiewicz Marja, Kraków — Zagórze.
Arcimowska Tekla, Kraków — San. Cz. Krzyża.
Adwentowicz Janina, Warszawa — Nowotarska 192.
Amant Konrad i Marja, Łódź — „Wanda“.
Altergut Gustaw z ż. Zabłocie — „Wołodziejówka“.
Aronowa R. Kalisz — Krupówki 35.
Arfa Estera, Sierpe — Chramcówki 1.
Abramowicz Józefa, Lwów — „Skaut“.
Apoznańska Zofja, Ruś — „Wanda“.
Barańska Zofja, Poznań — Zacisze.
Balicka Magdalena z c. Kraków — Przełęcz.
Baumritter Paweł z r. Warszawa — „Albion“.
Balko Henryk z ż. Lwów — „Sanato“.
Branicz Stan., Przemyśl — Cz. Krzyż.
Bachmanówna Teresa, Kraków — Cz. Krzyż.
Bassis Rachel, Warszawa — Morskie Oko.
Bandet Łazarz, Kraków — Kaszelewskiego 4.
Braun Jonas, Warszawa — Stara Polana 34.
Braun Tadeusz, Łódź — Mięgoszowiecki.
Bandau Janina i Stef., Warszawa — Łubień.
Baczyńska Leonja, Warszawa — Łubień.
Bader Julja, Kraków — Zagroda.
Bartoszewski Alojzy z ż. Lwów — Krupówki 54.
Brauman Michał, Kraków — Za Bramką.
Brad dr. Marcin z ż. Lwów — Pomorze.
Bartel Emil z ż. Katowice — „Wanda“.
Batycki Wład., Warszawa — Kościeliska 87.
Batko Franc. z ż. Nowy Sącz — Morskie Oko.
Bastówna Kaz., Łódź — Krupówki 2.
Braunówna Rena, Kraków — „Staszeczkówka“.
Baranowski Tomasz, Dąbr. gór. — „Wanda“.
Bagińska Marja, Warszawa — „Warszawianka“.
Batorski Bohdan, Warszawa — Czer. Krzyż.
Brendeis Albert, Kraków — „Gencjana“.
Bandet Łazarz, Kraków — „Świt“.
Bachtin J., Warszawa — „Wielkopolanka“.
Baran Karol, Sosnowiec — Kaszelewskiego 4.
Beranek Feliks, Kraków — „Oieszynianka“.
Berlinerblau Tad., Warszawa — „Sielanka“.
Berndt Małgorzata, Zakopane — „Sienkiewiczówka“.
Bednarski Mikołaj z c. Lwów — „Dora“.
Berger Nina, Warszawa — „Wawel“.
Brzeska Janina, Wilno — „Wawel“.
Bredschneider Eugenja, Warszawa — „Smreków“.
Będlewicz Franc. z ż. Lwów — hot. „Sport“.
Beres Oswald, Kraków — Morskie Oko.
Bielicki Stanisław, Warszawa — „Szałas“.
Biesik Stanisław, Kraków — „Szałas“.
Bienieć Andrzej, Łódź — „Jasna“.
Birnfeld Maurycy, Częstochowa — „Wanda“.
Białaczewska Halina, Lwów — Dom wycieczk.
Biederman Paweł, Łódź — „Zychomiówka“.
Biedrzycki Piotr z ż. Warszawa — Renaissance.
Bilińska Kazimiera z s. Lwów — „Ballada“.
Bieszkówna Agata, Toruń — Zacisze.
Brinker Abraham, Tomaszów — „Bocian“.
Borysiewicz Anna, Lwów — Morskie Oko.
Bobrocki Mieczysław, Warszawa — „Anielówka“.
Borst Edward z rodz. Zgierz — „Smereków“.
Bolesta Jan, Radom — „Arwa“.
Boberówna Jadwiga, Kraków — Łukaszówki 7.
Bortnowski Władysław, Warszawa — Cz. Krzyż.
Bochenek Bron. z rodz. Kraków — hot. Turystów.
Borowski Janusz, Radom — „Kresy“.
Broniewicz Bończa L., Wilno — „Warszawianka“.
Bogucki Stefan z ż. Warszawa hot. p. Gewontem.
Bogowski Kaz., Częstochowa — Sienkiew., Gałek.
Brodziński Teofil, Klimontów — „Marja“.
Bojarska Wanda, Warszawa — „Nasza“.
Bzowski Czesław, Toruń — „Wanda“.
Borowski Janusz, Sosnowiec — Morskie Oko.
Broński Kaz. z rodz. Koźnice — Kasprucie 31.
Brock Jerzy, Rybnik — „Sanato“.
Bogucka Marja z c. Warszawa — „Wiosna“.
Bokun Edward, Nowogródek — „Tomkówka“.
Brons Stan., Kraków — „Lublinianka“.
Bobrowski Józef, Pruszków — Gosp. włóczęgów.
Bojanowska A. z s. Tarnobrzeg — „Wierchy“.
Bujakówna Zofja, Kraków — „Modrzejów“.
Bukiet dr. Adolf, Zakopane — Gładkie Kostka.
Butkiewicz Leon, Warszawa — hot. p. Gewontem.
Bursztynska Eugenja, Sechaczew — „Leśniczanka“.
Butkiewicz Leon, Warszawa — „Marilor“.

Budzanowski Mikołaj z c. Lwów — Lubień.
 Bryszewska Eugenja, Kutno — „Wielkopolanka“.
 Bryl Marja, Poznań — „Konradówka“.
 Bryner Ryfka, Będzin — „Sierotka“.
 Brzyweczanka Romualda, Warszawa — Lubień.
 Brykowa Honorata, Tarnobrzeg — „Wierchy“.
 Byhowski Adam, Radomsk — Kościeliska 61.
 Cemachówna Frieda, Warszawa — Skibówki Galicja.
 Cehakowa Augusta z c. Lwów — Sienkiewicza 1367.
 Cichocka Bronisława, Warszawa — „Pyszna“.
 Colukonn Jone Kerz, Londyn — „Warszawianka“.
 Cybichowski Leonard z s. Bydgoszcz — „Helenka“.
 Chmielewski Ant. z ż. Katowice — Morskie Oko.
 Chrzanowski Miecz. z rodz. Warszawa — Mor. Oko.
 Chmielewski Kaz., Chełmno — „Odrodzenie“.
 Chmielewski Kaz. z rodz. Lublin — Mąsiorski.
 Chrapontier Henryk z ż. Lwów — „Stamary“.
 Chrzanowska Helena, Warszawa — „Warszawianka“.
 Cholewicka Marja, Warszawa — „Nirwana“.
 Choroba Roman, Sosnowiec — hot. Turystów.
 Cholomer Miecz. z s. Łódź — Czerw. Krzyż.
 Chylewski Antoni z ż. Radomsk — „Wielkopolanka“.
 Chasin Dawid, Łódź — „Grabówka“.
 Chotiner dr. Izidor z ż. Kielce — „Cieślówka“.
 Chmielowiec Alfons, Lwów — „Kresy“.
 Chmiec Józef, Warszawa — „Hanum“.
 Chmielewska Marja, Warszawa — „Wołodziejówka“.
 Chromowski Stanisław, Detroit — Morskie Oko.
 Czermiński J. i Jadw., Wadowice — Kościeliska 223.
 Czraniecki Zdzisław, Izbica — „Zośka“.
 Czerwiński dr. Wład., Suchaczewo — Czarny Staw.
 Czekanowicz Marja, Łódź — Gładkie 1156.
 Czopp Adolf, Lwów — „Stamary“.
 Czauderna Marja, Przemyśl — „Żychoniówka“.
 Czerwińska Anna, Kalisz — Czerw. Krzyż.
 Czarniecki Romuald, Pruszków — Sienkiewicza 2.
 Czapiński Wacław, Warszawa — Sienkiew. Winnicki.
 Czapliński Kaz., Warszawa — „Polanka“.
 Czupryna Tadeusz z b. Tarnów — Sienkiewicza 2.
 Dąbski Adam z ż. Dąbr. gór. — „Arwa“.
 Dawidowski Aleks., Grudziądz — Czerw. Krzyż.
 Draczyński Miecz., Grudziądz — „Fortunka“.
 Dawison Julian, Warszawa — hot. Sport.
 Damska Pelagja, Warszawa — Kasprucie 40.
 Drzazdeńska Stanisł., Warszawa — „Borek“.
 Danziger Ewelina, Kraków — „Kujawianka“.
 Dąbrowski Tadeusz, Kraków — Czerw. Krzyż.
 Dąbrowski Jan z ż. Kraków — Krupówki 2.
 Danielski dr. Zygm. Lwów — Czerw. Krzyż.
 Dancer Roman z ż. Łódź — „Wanda“.
 Dawidowska Walentyna, Poznań — Mor. Oko.
 Dajsenberg Gustawa, Warszawa — „Stamary“.
 Dentz Andrzej, Lwów — „Stamary“.
 Dekanśka Janina, Czerkasy — „Jaśmin“.
 Dembowski Jerzy, Warszawa — Czerw. Krzyż.
 Drzewiecki Janusz, Warszawa — „Polanka“.
 Dziakówna Wanda, Lwów — Czerw. Krzyż.
 Dziegiel Władysław, Kraków — „Janówka“.
 Dziąga ks. Józef, Warszawa — Czarny Staw.
 Dziemski Bolesław, z r. Lublin — „Wiosna“.
 Dziergiecki Marjan Józef, Poznań — „Lublinianka“.
 Domuratowa Józefa, Toruń — Czerw. Krzyż.
 Doleżan Antoni z ż. Kraków — hot. p. Gewontem.
 Doroszyńska Eugenja, Częstochowa — „Wanda“.
 Dotheimer Paulina, Kraków — „Limba“.
 Drobnier Eugenjusz, Kraków — „Ballada“.
 Doramówna Janina, Kraków — „Sas“.
 Doranówna Zofja, Kraków — „Sas“.
 Dobel Herman, Rzeszów — „Wanda“.
 Durkiewicz Janina z c. Brody — „Zośka“.
 Dłutówna Marja, Warszawa — Morskie Oko.
 Dukler Antonina, Kraków — Bystre 4.
 Dynierowicz Roman, Dąbr. gór. — „Kalina“.
 Ettinger Kazimierz, Radom — Morskie Oko.
 Epstein Wład. i Marja, Warszawa — „Wielkopolanka“.
 Edelman Toba, Warszawa — „Jurand“.
 Epelówna Rachel, Wilno — „Złotogłów“.
 Eminowicz Jadwiga z c. Jaworów — „Albion“.
 Fagiewicz Józef z ż. Bydgoszcz — „Cieślówka“.
 Fränkel Anna, Zakopane — Skibówki 17.
 Fajrówna Eugenja, Kalisz — Lubień.
 Fadenówna Kamila, Kraków — Za Bramką.
 Frankental Leopold, Warszawa — „Gencjana“.
 Fafflok Wojciech z r. Katowice — „Wanda“.
 Faszycowa Stanisława, Chełm — „Wojtuś“.
 Frankental Leopold, Warszawa — „Stamary“.
 Fabry Władysław, Warszawa — „Wanda“.
 Flaumhaft Natalja, Kraków — „Świt“.
 Fąfrowicz dr. Miecz. z ż. Przemyśl — „Kalina“.
 Franson Marja E., Lyon — „Wanda“.
 Feuerstein Edward, Bielsko — Morskie Oko.
 Fedak dr. Wiktor z rodz. Jaworzno — „Wierchy“.
 Feiner Izidor, Kraków — „Wanda“.
 Fencówna Balbina z s. Kraków — „Krakowianka“.
 Frenkel Stefan, Berlin — „Chowanna“.
 Ferrarese Michał, Neapol — „Lublinianka“.
 Federgrün dr. Aleks., Kraków — Pod Gubałówką.
 Federbusch Gizela, Ropczyce — „Kresy“.

Frietschowa Helena, Lwów — „Krysia“.
 Ficenes Henryk z s. Częstochowa — „Wanda“.
 Filipowicz Stan., Warszawa — hot. p. Gewontem.
 Frischer Erna z b. Przemyśl — Nowotarska 4.
 Finkelstein Majer, Kraków — do Kuźnic 11.
 Finklerowa Amalja, Kraków — Bystre 4.
 Filiborn Stefan z ż. Warszawa — Olcza 540.
 Fischer Kasper H., Amsterdam — hot. Sport.
 Fiderkiewicz Tadeusz z ż. Rzeszów — „Pyszna“.
 Fischler Julian, Lwów — Bystre Jajina.
 Fischlerowa Marja z b. Tarnów — „Wzlot“.
 Ficki Stanisław z ż. Warszawa — „Wanda“.
 Frog Stefan, Złoczów — Kościeliska 31.
 Fogelnest Samuel, Warszawa — Krupówki 35.
 Follak dr. Oton, Ruda — Czerw. Krzyż.
 Forelle Benedykt, Będzin — Morskie Oko.
 Frydmanówna Paulina, Łódź — „Łada“.
 Gabszewicz Zofja, Warszawa — Kasprucie 38a.
 Gawrońska Irena, Warszawa — „Stamary“.
 Gawrońska Amelja, Zakopane — Głdkie 1156.
 Gaczkówna Alojza, Katowice — „Warszawianka“.
 Gawrońska Irena, Warszawa — „Marilor“.
 Grabowski Wład. z rodz. Lwów — Krupówki 51.
 Gałuszka Rudolf, Katowice — „Cieszyńianka“.
 Garfinkel Henryk, Warszawa — Krupówki 35.
 Gasparski Czesław, Warszawa — „Leśniakówka“.
 Grafa Antoni, Lublin — „Ślazaćka“.
 Grabowski Konstanty, Grudziądz — „Wołodziejówka“.
 Gabrysiewicz Antoni, Sosnowiec — „Jasna“.
 Gaertig Kazimierz z r. Poznań — hot. p. Gewontem.
 Geschwind Erna z c. Lwów — „Granit“.
 Gersok Józef, Siemianowice — „Ballada“.
 Gregor Marta, Łódź — „Wierchy“.
 Groplowski dr. Adam, Kraków — Zagórze.
 Gleizner Franciszka, Zakopane — „Świt“.
 Goettel Włodz. z ż. Skierniewice — Szkoła za wo-
 dą Zięba.
 Gelibter Ryfka z s. Łódź — „Wzlot“.
 Geil Maksymilian z ż. Kraków — „Wanda“.
 Gleisner dr. Henryk, Kraków — „Świt“.
 Gierszt Alter Ch. Stryków — Skibówki 17.
 Growińska Stefania z s. Lwów — Zacisze.
 Grodzki Edmund z ż. Poznań — „Arwa“.
 Gorke Elżbieta, Katowice — Kasprucie 33.
 Grodecki Roman z ż. Kraków — Renaissance.
 Gottinger Franc. z c. Lwów — „Zośka“.
 Głowa Helena, Załęże — Chramcówki 1299.
 Gollenhoffer Franc. z ż. Kraków — „Lublinianka“.
 Górkiwicz Wiktor, Czeladź — hot. Turystów.
 Gorzechowski Nazir, Płock — Czerw. Krzyż.
 Gorenlock Piotr, Żyrardów — Żywiec 1374.
 Górska Zofja, Kr. Huta — „Cieszyńianka“.
 Goldman Amalja, Przemyśl — Nowotarska 4.
 Grodzicki Henryk z rodz. Kraków — Kościuszki 2.
 Goldberg Aleksander, Łódź — „Borek“.
 Goliszewski Wacław, Re. rtów — „Gunwald“.
 Gołębianka Michalina, Będzin — Kościuszki, Cukier.
 Górna Antoni z ż. Kraków — „Helenka“.
 Górecka Marta, Zakopane — „Lublinianka“.
 Goliszewska Felicja, z rodz. Warszawa — „Grunwald“.
 Growiński Tadeusz, Lwów — Zacisze.
 Groblewska Marja, Gniezno — „Mak“.
 Górecki Józef, Wrębia — Czerw. Krzyż.
 Goldman Gustawa, Warszawa — „Gencjana“.
 Goldman Melanja, Tomaszów maz. — „Gencjana“.
 Gwóźdź Tofil, Poznań — „Kresy“.
 Grodzicki Jerzy, Łódź — „Staszczkówka“.
 Głogowski Andrzej, Kraków — Kościeliska 61.
 Guchner Juliusz z ż. Bielsko — „Gencjana“.
 Głuchowska Lucyna, Warszawa — „Cieślówka“.
 Gürtler Ignacja, Lwów — Pod Gubałówką 502.
 Gruenbaum dr. Miecz. z rodz. Łódź — „Kalina“.
 Gruszkowa Lidja, Myślenice — Czerw. Krzyż.
 Gutkowski Eustachy z rodz. Raków — „Warta“.
 Gutman Abram Moszek, Będzin — u Szymonów.
 Gutek dr. Zygm., Brzeziny Łódzkie — „Kresy“.
 Guskówna Kazim., Częstochowa — „Warszawianka“.
 Grzybowska Marja K., Francja — Kuźnice Zakład.
 Gryczyńska Anna, Grudziądz — „Helena“.
 Gryglarzowski Roman, Lwów — „Wanda“.
 Handwerker Gelalja, Tomaszów — „Wzlot“.
 Halikowa Zofja, Lisiatycze — „Marilor“.
 Hauptstatter Sz. Rzeszów — „Lidja“.
 Haniszewski Władysław, Biełkow — „Wierchy“.
 Hartman Leonja z s. Będzin — „Łada“.
 Hanak Wanda z rodz. Kraków — „Ludka“.
 Hampel Malwina, Lwów — Gosp. włóczęgów.
 Hartman Leona, Pędzin — Chałubińskiego 8.
 Hen dr. Henryk z ż. Kraków — „George“.
 Hemeing Kurl z ż. Cieszyn — „Wanda“.
 Helman Izak, Łódź — Pod Gubałówką.
 Heiman Mieczysław z rodz. Tomaszów — Ustup 408.
 Herzman Harry z ż. Chicago — „George“.
 Herczka Rudolf z ż. Cisna — Morskie Oko.
 Hillebrand dr. Marek, Stryj — „Strzecha“.
 Hiron Adolf, Kraków — „Sienkiewiczówka“.
 Hochmanowa Iza z c. Sosnowiec — „Łada“.
 Hornstein Dawid, Jassy — Chałubińskiego 8.

Hofman Marja, Zakopane — „Światłana“.
 Holmann Jan, Gniezno — Renaissance.
 Hubiszówna Hanna, Warszawa — „Wierchy“.
 Hubiszówna Mary, Warszawa — „Wierchy“.
 Hrycakiewicz Stefania, Tezew — „Kmicic“.
 Hryniewicz Franciszek, Wilno — Czarny Staw.
 Hryniewicz Adolf z r. Zakopane — „Kosówka“.
 Iwaszkiewicz Mieczysław z rodz. Ostrowiec, Bystre 4.
 Ippo Marja, Warszawa — „Łada“.
 Ivanka Helena z s. Warszawa — „Mimoza“.
 Indrucha Rudolf, Lwów — „Dora“.
 Iwanienko Jerzy, Sosnowiec — Morskie Oko.
 Ippo Eugenja, Warszawa — „Łada“.
 Jakimowicz Wiktor, Warszawa — „Lubień“.
 Jarzymowski Kazimierz, Kraków — „Marja“.
 Jampolski Edward Jerzy, Lwów — „Sanato“.
 Janowicz Stanisław, Lwów — „Marilor“.
 Jagodziński Hieronim, Warszawa — Dom wycieczk.
 Jagiełłowicz Piotr, Sosnowiec — hot. Turystów.
 Jankowska Władysława, Poznań — „Janosik“.
 Janusiewicz Stanisława, Dąbr. gór. — „Warta“.
 Jankowski Maksymilian, Toruń — Kościuszki, Cuk.
 Jardel Zygmunt, Warszawa — Sobczakówki 5.
 Jasiński Jan, Kraków — Witkiewicza 7.
 Jaworska Olga, Bochnia — „Wołodziejówka“.
 Jaworska Anastazja, Sochaczew — „Helena“.
 Jaworowicz Wanda, Katowice — „Polanka“.
 Janecka Franciszka, Warszawa — „Szopenówka“.
 Jacmiński Józef, Warszawa — „Jaśka“.
 Jayko Józef J., Tarnów — „Błękitna“.
 Janikowska Anna, Kraków — Łukaszówki 9.
 Jezierski Władysław, Przemyśl — „Hanka“.
 Jesman Konrad z r. Warszawa — Bogówka 406.
 Jurkiewicz dr. Jan, Olesko — „Limba“.
 Junkowska Marja, Zakopane — „Odrodzenie“.
 Kawińska Jadwiga, Miścieszan — „Szałas“.
 Kanigowska Czesława, Warszawa — „Odrodzenie“.
 Kamiński Wacław, Warszawa — „Krywan“.
 Kaczmarek dr. Józef, Kraków — „Sanato“.
 Kalinowska Maura, Ujkowice — Dom zdr. ZNSP.
 Knapieński Ludwik, Kraków — „Kresy“.
 Knasterówna Zofja, Warszawa — Żywiec 1301.
 Kaszuba Lucjan z ż. Skołoszów — „Krzyszczak“.
 Kamińska Helena, Warszawa — San. Cz. Krzyża.
 Kamińska Adela z c. Katowice — „Janosik“.
 Karszowa Janina z rodz. Radom — „Warszawianka“.
 Krauze Józef W. Łódź — „Sanato“.
 Kasprzak Anna, Cieszyn — „Wanda“.
 Kawczyński Roman, Warszawa nad kolej. Zwijacz.
 Kapieć Stanisława, Radomsk — „Dora“.
 Kaufer Efraim, Kraków — „Stamary“.
 Kawiński ks. E. z s. Górna Kalw. — Czarny Staw.
 Kaczyńska Marja, Warszawa — „Staszczkówka“.
 Krakowska Jach., Warszawa — „Wanda“.
 Kapuściński Aleks., Poznań — „Wanda“.
 Kraupe Stanisława, Sosnowiec — Przełęcz.
 Krazówna Zofja, Sosnowiec — Morskie Oko.
 Kawecka Janina, Tarnów — Kościuszki 15.
 Kawczyński Antoni, Poznań — „Sanato“.
 Kalinowska Antonina, Sieradz — „Odrodzenie“.
 Kleimberżanka Róża, Kraków — „Lublinianka“.
 Krzeczowski Jan, Radom — Morskie Oko.
 Kleiman Samuel, Zakopane — Skibówki 17.
 Klemt Erwin, Unisław — „Hanum“.
 Kreps Arnold z ż. Lwów — Morskie Oko.
 Klein Maurycy, Kraków — Sienkiewicza 1486.
 Knopperowa Henryka, Warszawa — „Ostoja“.
 Knepper Erwin, Warszawa — „Ostoja“.
 Kępiński Tadeusz z r. N. Sącz — h. p. Gewontem.
 Kręt ks. Kazimierz, N. Sącz — Kamieniec 1237.
 Krzeszkiewicz Stanisław, Warszawa — „Limba“.
 Kiepora Jan, Warszawa — Morskie Oko.
 Klinkowstein Józef, Warszawa — „Halka“.
 Kwiatkowski Artur, Kraków — „Stamary“.
 Kieczowski Bolesław z s. Łódź — „Łada“.
 Kisiel Stanisław, Warszawa — „Flora“.
 Kizwalter Leokadja, Pyzdry — San. Dłuskich.
 Kieljan Jan, Dobisławice — „Grunwald“.
 Kisselhoff Ida, Częstochowa — „Zawrat“.
 Kwiecińska Janina, Warszawa — „Mak“.
 Kisielnicki Włodzimierz, Łętowia — „Wanda“.
 Kizwalter Leokadja, Pyzdry — „Jasna“.
 Klipper Franciszka, Kraków — Kościeliska 55.
 Kwiatkowska Marta, Poznań — „Lublinianka“.
 Kowalski Juliusz z ż. Kraków — „Mimoza“.
 Król Józef, Cieszyn — hot. p. Gewontem.
 Koller Zdzisław, Warszawa — Czerw. Krzyż.
 Koch Herman, Siemianowice — „Ballada“.
 Knoll dr. Leon, Lwów — Morskie Oko.
 Kostecki Jerzy z ż. Kraków — Morskie Oko.
 Konarzewska Mieczysława, Warszawa — „Stamary“.
 Kopczewska Zofja, Kraków — „Stamary“.
 Konówna Antonina, Przemyśl — „Kmicic“.
 Klonowski Władysław, Warszawa — „Leśniczanka“.
 Kozub Marja, Kraków — „Wołodziejówka“.
 Krotke Tadeusz, Warszawa — „Sarjusz“.
 Korman Chawa, Radom — „George“.
 Konarzewska Mieczysława, Warszawa — „Marilor“.

Kosiakiewiczówna Paulina, Warszawa — „Błękitna”.
 Kornblum Ignacy, Kraków — Pod Gubałówką.
 Kornblum Beno, Kraków — Pod Gubałówką.
 Kopeczyński ks. Edward, Krzywosądz — „Storczyk”.
 Kosińska Józefa, Skierniewice — „Wawel”.
 Kostecka Zofja, Kraków — „Marja”.
 Koźdoń Leonard, Siemianowice — „Kresy”.
 Koziański Eugenjusz z rodz. Kraków — „Stamary”.
 Kockówna Ema, Tarnów — „Jezewo”.
 Koziolkow Aleksander, Sosnowiec — hot. Turystów.
 Koćma Jan i Anna, Kraków — Renaissance.
 Kozierowska Halina, Warszawa — Morskie Oko.
 Kossakowski Konwin Ludw. z ż. Kobierzyn, „Wanda”.
 Kolankiewicz Józef z ż. Wilno — „Albion”.
 Kobyliński Alfons, Katowice — Morskie Oko.
 Kołodziejski Kazimierz, Sosnowiec — „Polanka”.
 Kozubski Henryk z ż. Kraków — „Wanda”.
 Kolanowska Kazimiera z s. Gurów — „Anielówka”.
 Klug Mieczysław, Lwów — „Wierchy”.
 Kukulakówna Klara, Zakopane — Gładkie 1156.
 Kukowski Stefan, Poznań — „Arwa”.
 Kumorowa Irena, Boryslaw — Czerwony Krzyż.
 Kujawska Stanisława, Łękowo — „Szałas”.
 Kupperman Berta, Andrychów — „Ligja”.
 Kuczera Józef z ż. Wielkie Hajdy — Chłabówka 1272.
 Kruszeński Franc. z ż. Warszawa — Kościeliska 151.
 Kurpat ks. Antoni, Kachanowice — hot. p. Gewontem.
 Kuhnreich Adolf z c. Kraków — „Zygmuntówka”.
 Kurzweilówna Malwina, Lwów — Gosp. włócz.
 Krugerówna Marja, Warszawa — „Arwa”.
 Kuropatwińska Zofja z s. Radom — „Litwinka”.
 Kuczyńska Marja, Poznań — „Warszawianka”.
 Kulzia Piotr, Świętochłowice — „Ślaczka”.
 Kucharzewski Jan z ż. Warszawa — „Sanato”.
 Kubański Kornel z ż. Warszawa — „Limba”.
 Krueger Wilhelm, Gniezno — Renaissance.
 Kuszilek Emilja z c. Kraków — „Karolówka”.
 Krzywonoś Agnieszka, Łódź — Kotelnica 1593.
 Kryszkówna Helena, Łódź — Chałubińskiego 11.
 Landau Maks. z ż. Toruń — „Leśniczanka”.
 Łaskiewicz Janina z s. Lwów — Sienkiewicza Fedro.
 Lachówna Zośka, Kraków — „Zagroda”.
 Latos Paweł, Sosnowiec — „Zimajerówka”.
 Landau Tela, Kraków — Kościeliska 384.
 Lauterbach Malwina, Drohobycz — „Gencjana”.
 Lamotówna Stanisława, Kraków — Krzeptówki 892.
 Lewi Bronisława, Łódź — „Gencjana”.
 Leszczukówna Marja, Katowice — „Kmicie”.
 Leibstein Anna, Jarosław — Skibówki 17.
 Lewi Ch. S. Łódź — Chałubińskiego 11.
 Lewek ks. Michał, Tarnowskie góry — h. p. Gewont.
 Leinweber Jolanta, Łódź — Renaissance.
 Lipszye Ryszard, Bielsko — „Łubień”.
 Lisiecki Władysław z ż. Warszawa — „Zalesie”.
 Libera Stefan z rodz. Katowice — „Ślaczka”.
 Liszycówna Elka, Warszawa — do Jaszczurówki 5.
 Lipowski Jan, Chicago — Górno Karpacza.
 Lindenbaum Saba, Kraków — do Oleczy 10.
 Linton Sylwia, Londyn — „Warszawianka”.
 Lisiecka Jadw. i Henryka, Poznań — „Mak”.
 Lipiński Jan i Zofja, Lublin — hot. p. Gewontem.
 Lów Sabina, Morskie Oko.
 Longnin Ludwika, Toruń — Skibówki 17.
 Lubański Edmund z rodz. Warszawa — Czarny Staw.
 Lupański Mieczysław z s. Warszawa — „Konradówka”.
 Ludkiewicz Władysława, Warszawa — „Wanda”.
 Lubański Leonard, Poznań — Czerw. Krzyż.
 Lustbader dr. Ludw., Kraków — Za Bramką.
 Lubosiewicz Andrzej z ż. Warszawa, Kościeliska 151.
 Luft dr. Emanuel z ż. Lwów — hot. Sport.
 Łaznowska Walentyna, Mińsk Maz. — „Marja”.
 Łuba ks. Franc., Zambrów — Renaissance.
 Łotecki Zygmunt z ż. Kraków — „Szałas”.
 Łazowski Tadeusz, Warszawa — Spyrkówka, Żarski.
 Łepkiewiczówna Kord., Smigiel — „Konradówka”.
 Łaski Józef z ż. Łódź — „Bocian”.
 Łucki Jan Roman, Limanowa — „Warszawianka”.
 Łaska Teofila, Łódź — „Zawrat”.
 Łysiński Wacław, Poznań — Renaissance.
 Łacheta Antoni z ż. Warszawa — „Kresy”.
 Łeski Stefan z ż. Warszawa — „Przedświt”.
 Łaniewska Irena, Warszawa — „Łubień”.
 Małachowski Mateusz, Warszawa — „Halka”.
 Mazgłowa Marja, Lwów — Czerwony Krzyż.
 Mandzkówna Helena, Kraków — „Ballada”.
 Margulies dr. Tadeusz, Przemyśl — „Wanda”.
 Maciejowski Miecz. z ż. Wilanów — „Limba”.
 Mafeld Mieczysław z ż. Kielce — Czarny Staw.
 Machlejd Józef, Warszawa — „Stamary”.
 Marczevska Zuzanna, Francja — „Żychoniówka”.
 Markiewicz dr. Bron. z c. Kraków, Kościeliska 15.
 Maurer Blina z s. Mielec — „Ligja”.
 Machowicz Stanisł., Warszawa — h. p. Gewontem.
 Majersdorf Natan, Kraków — do Rojów 5.
 Mackiewicz Wacław z ż. Warszawa, „Bochdan”.
 Maglecki A. z ż. Chicago — Miegusowiecki.
 Maschler Henryk, Tarnów — Chałubińskiego 8.
 Maschlerówna Zofja z s. Tarnów, Chałubiński. 8.
 Marszałko Ernest, Warszawa — „Wanda”.
 Maciejewski Henryk z ż. Warszawa, Czarny Staw.
 Marczewski Jan, Warszawa — Renaissance.
 Małysz Fr., Siemianowice — „Kresy”.
 Maydell dr. Ernest z rodz. Kraków — „Stamary”.
 Majewska Anna, Kraków — h. p. Gewontem.
 Matzig Anna, Wiedeń — Morskie Oko.
 Makulska Zofja, Warszawa — „Warszawianka”.
 Mancewiczowa Ludwika, Radzyń — „Tomkówka”.
 Mazurek Stanisław, Lwów — „Kresy”.
 Malinowska Helena, Sosnowiec — Czerw. Krzyż.
 Malarska Marja, Warszawa — „Józefa”.
 Miersdorf Gizela, Kraków — do Rojów 2.
 Margulies Maks., Lwów — Morskie Oko.
 Merliński Józef, Warszawa — Kasprucie 33.
 Messing Julian, Warszawa — „Jurand”.
 Mendelson Helena, Warszawa — „Gencjana”.
 Menasche Ignacy z rodz., Kraków — „Krokus”.
 Misiunasówna Eugenja, Wilno — „Odrodzenie”.
 Mizioch Karol z ż. Obszary — „Ślaczka”.
 Mintz dr. Zygm. Kraków — Pod Gubałówką.
 Miedniak August, Kraków — „Staszczkówka”.
 Mikulski Franciszek, Warszawa — Morskie Oko.
 Mikołajewicz Giza, Kraków — Kościeliska 384.
 Minkiewicz Józef, Poznań — „Sanato”.
 Mníchowski Kazimierz z ż. Poznań — Morskie Oko.
 Michelinówna W. Julja, Poznań — Morskie Oko.
 Moroff Jan z rodz. Warszawa — Morskie Oko.
 Modzelewski Zygm. Aug., Warszawa, „Wielkopolan”.
 Modelski Zygmunt, Poznań — Czerw. Krzyż.
 Moczarska Jadw., Kraków — „Staszczkówka”.
 Modzelewska Wanda, Zamość — „Łubień”.
 Morska Janina, Warszawa — „Sarjusz”.
 Mrozowski Józef, Lublin — h. p. Gewontem.
 Mott Filip, Londyn — „Warszawianka”.
 Moroniewicz Stanisław, Krosno — „Zimajerówka”.
 Modelski Stan., Ostowite — Morskie Oko.
 Moldenhauer Gertruda, Darmstadt — „Stamary”.
 Muszyńska Stanisława, Przemyśl — „Warszawianka”.
 Müller Fryderyk, Warszawa — Renaissance.
 Müncha Jerzy, Katowice — „Wanda”.
 Müller Eugenjusz, Warszawa — „Słonecznik”.
 Müller Vally, Tomaszów maz. — „Stamary”.
 Myszowski Lucjan, Warszawa, n. kolejną Zwijacz.
 Mystkowski Edmund, Warszawa, „Konradówka”.
 Myszowski Jan, Kraków — „Jaska”.
 Nerlewski Stefan, Zakopane — „Nowa”.
 Nenyczko Wanda, Kraków — Łukaszówki 9.
 Nickelman dr. Maks, Inowrocław — „Jurand”.
 Niewiecki Heljodor z r. Poznań — „Kresy”.
 Nitecki Alojzy z ż. Łódź — „Wołodziejówka”.
 Nickelman Herman z r., Kr. Huta — „Cieszynianka”.
 Niedbała Jan, Michałowice — „Kresy”.
 Nowakowski Teofil z ż., Grodzisk — „Helenka”.
 Nowosielska W. i Łuzanna, Przemyśl — śś. Sercanki.
 Nosarzewska Julja, Warszawa — Nowotarska 192.
 Nowicka Leokadja, Lublin — „Warta”.
 Nowodworski Stanisław z ż. Warszawa — „Marja”.
 Nowakowski Eugenjusz, Warszawa — „Wanda”.
 Nowotny Albin, Łódź — „Kresy”.
 Orenburg Józef, Warszawa — Gospoda włócz. gów.
 Orzechowska Irena, Kraków — Gubałówka, Gibała.
 Odzikowski Feliks, Warszawa — „Grunwald”.
 Obrebski Stan., Warszawa — „Wołodziejówka”.
 Orzechowski Wiktor, Poznań — „Gencjana”.
 Ogórkówna Matylka, Katowice — Kasprucie 630.
 Ortyłówna Marja, Lwów — „Dora”.
 Opatka Karol z ż., Andrychów — Morskie Oko.
 Osowska F. Melnica — Stara Polana 10.
 Odechowska Janina, Łódź — „Renaissance”.
 Orłowski Wacław, Zakopane — „Sanato”.
 Oliński Edmund, Dąbie — „Staszczkówka”.
 Ohłówna Stefanja, Biała — „Leśniakówka”.
 Oleksówna Anastazja, N. Sącz — „Halszka”.
 Olszewski Roman, Warszawa — Czerw. Krzyż.
 Offenówna Irena, Kraków — „Świt”.
 Orliński dr. Maks, Warszawa — „Wanda”.
 Pacanowski Benj. z ż., Łódź — „Sobczakówka”.
 Pawłowicz Jan z ż., Warszawa — Nowotarska 23.
 Pstrąg Józef, Warszawa — Nowotarska 1296.
 Pawelek Józef z ż., Warszawa — u Królów 1031.
 Papis Kazimierz z r., Łódź — Gładkie, Kostka.
 Paczkowski Czesław z r., Poznań — „Arwa”.
 Plaskurówna Felicja, Andrychów — „Janosik”.
 Pachucki Antoni, Kraków — h. pod Gewontem.
 Pasternak ks. Karol, Mysłowice — h. p. Gewontem.
 Paryzel Bron., Dąbrowa górna — Kaszelewskiego 7.
 Paszkotówna Stefanja, Kraków — „Renaissance”.
 Pantel Malodysta, Warszawa — „Wanda”.
 Panczyński Wacław, Warszawa — „Wierchy”.
 Paszotówna Marja, Gdańsk — „Warszawianka”.
 Pakosz Józef z ż. Lwów — „Nieczuja”.
 Perleberger Hirs, Brzesko — Krupówki 30.
 Pfeffer Józef, Przemyśl — „Kmicie”.
 Pfefferberg Jakób, Kraków — Kaminiec 1337.
 Pędziwiatr Zofja, Kraków — Bystre 23.
 Przedzymirski Zygm., Warszawa — „Kresy”.
 Przedepeńska Zofja, Zakopane — „Sanato”.
 Pinda Franciszek, Łódź — „Wanda”.
 Piltz Karol, Warszawa — „Szałas”.
 Piotrowski Janusz, Warszawa — „Morskie Oko”.
 Pilzer dr. Samuel z ż., Kraków — „Uciecha”.
 Piątkiewicz Bron., Kraków — Muzeum Tatr.
 Piątkiewicz Ludwik z ż., Warszawa — „Renaissance”.
 Piwowarczyk Jadwiga, Warszawa — „Błękitna”.
 Pilch Ignacy, Katowice — „Leśniczanka”.
 Pindusówna Wanda, Łódź — „Obrochtówka”.
 Pieradzki Ferdynand, Kraków — „Jezewo”.
 Pieradzka Krystyna, Kraków — „Jezewo”.
 Piotrowska Olga z r., Warszawa — „Sarjusz”.
 Piechocka Helena, Warszawa — „Karolówka”.
 Piechocki Stefan, Warszawa — „Karolówka”.
 Probststein dr. Leon, Przemyśl — „Świt”.
 Peplawski Mieczysław, Lublin — Bystre, Dawidek.
 Polkowska Wanda, Toruń — „Dora”.
 Płotkowska Marta, Smigiel — „Konradówka”.
 Popiel Jan, Londyn — „Wrzos”.
 Poznerówna Halina, Łódź — „Łada”.
 Powierza Al., Żyrardów — Żywcańskie 1374.
 Podolski Wilh. z r., Katowice — „Leśniczanka”.
 Pokorny Karol z ż., Katowice — Witkiewicza 16.
 Płoszajski Zenon, Poznań — Morskie Oko.
 Popowski Henryk, Piotrków — „Stamary”.
 Pollakówna Marja, Warszawa — „Leśniakówka”.
 Pomierska Mela, Gdańsk — „Warszawianka”.
 Poliwka Stan. z ż. Leżajsk — „Cieślówka”.
 Pohoryles Aron z c., Lwów — „Jurand”.
 Potok Stanisław, Będzin — „Pomorze”.
 Purzycki Marjan, Warszawa — „Sarjusz”.
 Przybylska Izabella, Warszawa — „Wielkopolan”.
 Przybyszanka M., Grodzisk — Gospoda włócz. gów.
 Rapcewski Marjan, Włocławek — h. pod Gewontem.
 Radłowski Marcin, Warszawa — „Wanda”.
 Rabinowicz Mojż., Warszawa — Bystre, Jacma.
 Radwan Józef z ż., Kalisz — Sienkiewicza 2.
 Randówna Franciszka, Kraków — „Sielanka”.
 Rand Henryk i Pepa, Przemyśl — „Mimoza”.
 Razowski Ludwik z r., Warszawa — „Leśniakówka”.
 Raczynska Janina, Warszawa — „Szałas”.
 Regozer Paulina z s., Warszawa — „Cieślówka”.
 Regulski H., Warszawa — Antolówka, Witkiewicz.
 Reybekielowa Marja z s., Hamburg — „Anka”.
 Rechnitz Marja z s., Dąbrowa Górna — „Stamary”.
 Reiner dr. Otmaz z ż., Kraków — „Promienna”.
 Rechnie Marja z s., Dąbrowa górna — „Granit”.
 Ripstein Helena z c., Czystochowa — „Curuška”.
 Ring Józef z r., Warszawa — Morskie Oko.
 Rosner Jettka, Katowice — Kasprucie 33.
 Rosko z Ignacy z ż., Lwów — h. pod Gewontem.
 Rotterowa Eugenja, Przemyśl — Zamoyskiego 99.
 Rotterówna Wanda, Przemyśl Zamoyskiego 99.
 Robakiewicz Julja, Warszawa — „Leśniczanka”.
 Rosiakówna Eugenja, Warszawa — „Konradówka”.
 Rosenhaus dr., Kraków — „Wanda”.
 Rosenzweig Henryk z c., Kraków — Sienkiewicza 2.
 Rodys Witold z ż., Warszawa — hot. Turystów.
 Roman Helena z s., Wilno — śś. Sercanki.
 Rosiński Czesław z ż., Warszawa — „Sarjusz”.
 Rost N.lla, Kraków — do Oleczy 10.
 Rosowski dr. Michał, Warszawa — Czerw. Krzyż.
 Robel dr. Zygmunt, Warszawa — „Jezewo”.
 Romanowski Michał z ż., Wierzbnik — „Kresy”.
 Rotilla Paulina z s., Kraków — Kościeliska 36.
 Rost dr. Franc., Nowy Tomyśl — Morskie Oko.
 Rozenówna S., Łódź — „Ballada”.
 Rowid dr. Henryk, Rzeszów — „Kmicie”.
 Róg Stanisław z b., Tluste — „Nirwana”.
 Różycki Albin, Kraków — Kościeliska 61.
 Rupiewicz Gabr., Warszawa — Kasprucie 33.
 Rubin Abr., Rzeszów — Skibówki 17.
 Rust Jan, Kr. Huta — „Ślaczka”.
 Runaldi Franc., Malito — „Lublinianka”.
 Rumpler Róża, Kraków — „Świt”.
 Rusińska Honorata, Kraków — „Pająkówka”.
 Rudziński Miecz., Warszawa — „Helena”.
 Ruszczyński Witold, Warszawa — „Za Bramką”.
 Russe Klemens, Warszawa — „Janosik”.
 Rykowski Eugenjusz, Radom — „Sarjusz”.
 Rybotycki Tomasz, Nowosiółka — Czerw. Krzyż.
 Rymarzewski Roman, Warszawa — „Szopenówka”.
 Ślajak Paweł, Kr. Huta — „Ślaczka”.
 Sardiner M., Londyn — „Wrzos”.
 Sparro Marja z wn., Zakopane — Gubałówka 1156.
 Sawnorówna Helena, Lublin — „Warta”.
 Salek William, Londyn — „Warszawianka”.
 Sławiński Wacław, Warszawa — „Marja”.
 Sare Józef, Kraków — „Promienna”.
 Sauerstrom Józef, Kraków — h. pod Gewontem.
 Sas Roman z ż., Katowice — h. pod Gewontem.
 Safjaneczuk Jakób z ż., Wilno — „Amerykanka”.
 Sakowski Mieczysław z ż., Kraków — „Stamary”.
 Sander Ch. z ż., Warszawa — „Renaissance”.
 Sędzinowski R. z ż., Warszawa — „Leśniczanka”.
 Selinger Zofja, Kraków — „Gencjana”.
 Słewiński Stan. i Marja, Radom — „Warszawianka”.
 Sempoliński Ludwik z ż., Warszawa — „Marja”.
 Seidler dr. Maks, Lwów — „Promienna”.

Maciejewski Henryk z ż. Warszawa, Czarny Staw.
 Marczewski Jan, Warszawa — Renaissance.
 Małysz Fr., Siemianowice — „Kresy”.
 Maydell dr. Ernest z rodz. Kraków — „Stamary”.
 Majewska Anna, Kraków — h. p. Gewontem.
 Matzig Anna, Wiedeń — Morskie Oko.
 Makulska Zofja, Warszawa — „Warszawianka”.
 Mancewiczowa Ludwika, Radzyń — „Tomkówka”.
 Mazurek Stanisław, Lwów — „Kresy”.
 Malinowska Helena, Sosnowiec — Czerw. Krzyż.
 Malarska Marja, Warszawa — „Józefa”.
 Miersdorf Gizela, Kraków — do Rojów 2.
 Margulies Maks., Lwów — Morskie Oko.
 Merliński Józef, Warszawa — Kasprucie 33.
 Messing Julian, Warszawa — „Jurand”.
 Mendelson Helena, Warszawa — „Gencjana”.
 Menasche Ignacy z rodz., Kraków — „Krokus”.
 Misiunasówna Eugenja, Wilno — „Odrodzenie”.
 Mizioch Karol z ż. Obszary — „Ślaczka”.
 Mintz dr. Zygm. Kraków — Pod Gubałówką.
 Miedniak August, Kraków — „Staszczkówka”.
 Mikulski Franciszek, Warszawa — Morskie Oko.
 Mikołajewicz Giza, Kraków — Kościeliska 384.
 Minkiewicz Józef, Poznań — „Sanato”.
 Mníchowski Kazimierz z ż. Poznań — Morskie Oko.
 Michelinówna W. Julja, Poznań — Morskie Oko.
 Moroff Jan z rodz. Warszawa — Morskie Oko.
 Modzelewski Zygm. Aug., Warszawa, „Wielkopolan”.
 Modelski Zygmunt, Poznań — Czerw. Krzyż.
 Moczarska Jadw., Kraków — „Staszczkówka”.
 Modzelewska Wanda, Zamość — „Łubień”.
 Morska Janina, Warszawa — „Sarjusz”.
 Mrozowski Józef, Lublin — h. p. Gewontem.
 Mott Filip, Londyn — „Warszawianka”.
 Moroniewicz Stanisław, Krosno — „Zimajerówka”.
 Modelski Stan., Ostowite — Morskie Oko.
 Moldenhauer Gertruda, Darmstadt — „Stamary”.
 Muszyńska Stanisława, Przemyśl — „Warszawianka”.
 Müller Fryderyk, Warszawa — Renaissance.
 Müncha Jerzy, Katowice — „Wanda”.
 Müller Eugenjusz, Warszawa — „Słonecznik”.
 Müller Vally, Tomaszów maz. — „Stamary”.
 Myszowski Lucjan, Warszawa, n. kolejną Zwijacz.
 Mystkowski Edmund, Warszawa, „Konradówka”.
 Myszowski Jan, Kraków — „Jaska”.
 Nerlewski Stefan, Zakopane — „Nowa”.
 Nenyczko Wanda, Kraków — Łukaszówki 9.
 Nickelman dr. Maks, Inowrocław — „Jurand”.
 Niewiecki Heljodor z r. Poznań — „Kresy”.
 Nitecki Alojzy z ż. Łódź — „Wołodziejówka”.
 Nickelman Herman z r., Kr. Huta — „Cieszynianka”.
 Niedbała Jan, Michałowice — „Kresy”.
 Nowakowski Teofil z ż., Grodzisk — „Helenka”.
 Nowosielska W. i Łuzanna, Przemyśl — śś. Sercanki.
 Nosarzewska Julja, Warszawa — Nowotarska 192.
 Nowicka Leokadja, Lublin — „Warta”.
 Nowodworski Stanisław z ż. Warszawa — „Marja”.
 Nowakowski Eugenjusz, Warszawa — „Wanda”.
 Nowotny Albin, Łódź — „Kresy”.
 Orenburg Józef, Warszawa — Gospoda włócz. gów.
 Orzechowska Irena, Kraków — Gubałówka, Gibała.
 Odzikowski Feliks, Warszawa — „Grunwald”.
 Obrebski Stan., Warszawa — „Wołodziejówka”.
 Orzechowski Wiktor, Poznań — „Gencjana”.
 Ogórkówna Matylka, Katowice — Kasprucie 630.
 Ortyłówna Marja, Lwów — „Dora”.
 Opatka Karol z ż., Andrychów — Morskie Oko.
 Osowska F. Melnica — Stara Polana 10.
 Odechowska Janina, Łódź — „Renaissance”.
 Orłowski Wacław, Zakopane — „Sanato”.
 Oliński Edmund, Dąbie — „Staszczkówka”.
 Ohłówna Stefanja, Biała — „Leśniakówka”.
 Oleksówna Anastazja, N. Sącz — „Halszka”.
 Olszewski Roman, Warszawa — Czerw. Krzyż.
 Offenówna Irena, Kraków — „Świt”.
 Orliński dr. Maks, Warszawa — „Wanda”.
 Pacanowski Benj. z ż., Łódź — „Sobczakówka”.
 Pawłowicz Jan z ż., Warszawa — Nowotarska 23.
 Pstrąg Józef, Warszawa — Nowotarska 1296.
 Pawelek Józef z ż., Warszawa — u Królów 1031.
 Papis Kazimierz z r., Łódź — Gładkie, Kostka.
 Paczkowski Czesław z r., Poznań — „Arwa”.
 Plaskurówna Felicja, Andrychów — „Janosik”.
 Pachucki Antoni, Kraków — h. pod Gewontem.
 Pasternak ks. Karol, Mysłowice — h. p. Gewontem.
 Paryzel Bron., Dąbrowa górna — Kaszelewskiego 7.
 Paszkotówna Stefanja, Kraków — „Renaissance”.
 Pantel Malodysta, Warszawa — „Wanda”.
 Panczyński Wacław, Warszawa — „Wierchy”.
 Paszotówna Marja, Gdańsk — „Warszawianka”.
 Pakosz Józef z ż. Lwów — „Nieczuja”.
 Perleberger Hirs, Brzesko — Krupówki 30.
 Pfeffer Józef, Przemyśl — „Kmicie”.
 Pfefferberg Jakób, Kraków — Kaminiec 1337.
 Pędziwiatr Zofja, Kraków — Bystre 23.
 Przedzymirski Zygm., Warszawa — „Kresy”.
 Przedepeńska Zofja, Zakopane — „Sanato”.
 Pinda Franciszek, Łódź — „Wanda”.
 Piltz Karol, Warszawa — „Szałas”.
 Piotrowski Janusz, Warszawa — „Morskie Oko”.
 Pilzer dr. Samuel z ż., Kraków — „Uciecha”.
 Piątkiewicz Bron., Kraków — Muzeum Tatr.
 Piątkiewicz Ludwik z ż., Warszawa — „Renaissance”.
 Piwowarczyk Jadwiga, Warszawa — „Błękitna”.
 Pilch Ignacy, Katowice — „Leśniczanka”.
 Pindusówna Wanda, Łódź — „Obrochtówka”.
 Pieradzki Ferdynand, Kraków — „Jezewo”.
 Pieradzka Krystyna, Kraków — „Jezewo”.
 Piotrowska Olga z r., Warszawa — „Sarjusz”.
 Piechocka Helena, Warszawa — „Karolówka”.
 Piechocki Stefan, Warszawa — „Karolówka”.
 Probststein dr. Leon, Przemyśl — „Świt”.
 Peplawski Mieczysław, Lublin — Bystre, Dawidek.
 Polkowska Wanda, Toruń — „Dora”.
 Płotkowska Marta, Smigiel — „Konradówka”.
 Popiel Jan, Londyn — „Wrzos”.
 Poznerówna Halina, Łódź — „Łada”.
 Powierza Al., Żyrardów — Żywcańskie 1374.
 Podolski Wilh. z r., Katowice — „Leśniczanka”.
 Pokorny Karol z ż., Katowice — Witkiewicza 16.
 Płoszajski Zenon, Poznań — Morskie Oko.
 Popowski Henryk, Piotrków — „Stamary”.
 Pollakówna Marja, Warszawa — „Leśniakówka”.
 Pomierska Mela, Gdańsk — „Warszawianka”.
 Poliwka Stan. z ż. Leżajsk — „Cieślówka”.
 Pohoryles Aron z c., Lwów — „Jurand”.
 Potok Stanisław, Będzin — „Pomorze”.
 Purzycki Marjan, Warszawa — „Sarjusz”.
 Przybylska Izabella, Warszawa — „Wielkopolan”.
 Przybyszanka M., Grodzisk — Gospoda włócz. gów.
 Rapcewski Marjan, Włocławek — h. pod Gewontem.
 Radłowski Marcin, Warszawa — „Wanda”.
 Rabinowicz Mojż., Warszawa — Bystre, Jacma.
 Radwan Józef z ż., Kalisz — Sienkiewicza 2.
 Randówna Franciszka, Kraków — „Sielanka”.
 Rand Henryk i Pepa, Przemyśl — „Mimoza”.
 Razowski Ludwik z r., Warszawa — „Leśniakówka”.
 Raczynska Janina, Warszawa — „Szałas”.
 Regozer Paulina z s., Warszawa — „Cieślówka”.
 Regulski H., Warszawa — Antolówka, Witkiewicz.
 Reybekielowa Marja z s., Hamburg — „Anka”.
 Rechnitz Marja z s., Dąbrowa Górna — „Stamary”.
 Reiner dr. Otmaz z ż., Kraków — „Promienna”.
 Rechnie Marja z s., Dąbrowa górna — „Granit”.
 Ripstein Helena z c., Czystochowa — „Curuška”.
 Ring Józef z r., Warszawa — Morskie Oko.
 Rosner Jettka, Katowice — Kasprucie 33.
 Rosko z Ignacy z ż., Lwów — h. pod Gewontem.
 Rotterowa Eugenja, Przemyśl — Zamoyskiego 99.
 Rotterówna Wanda, Przemyśl Zamoyskiego 99.
 Robakiewicz Julja, Warszawa — „Leśniczanka”.
 Rosiakówna Eugenja, Warszawa — „Konradówka”.
 Rosenhaus dr., Kraków — „Wanda”.
 Rosenzweig Henryk z c., Kraków — Sienkiewicza 2.
 Rodys Witold z ż., Warszawa — hot. Turystów.
 Roman Helena z s., Wilno — śś. Sercanki.
 Rosiński Czesław z ż., Warszawa — „Sarjusz”.
 Rost N.lla, Kraków — do Oleczy 10.
 Rosowski dr. Michał, Warszawa — Czerw. Krzyż.
 Robel dr. Zygmunt, Warszawa — „Jezewo”.
 Romanowski Michał z ż., Wierzbnik — „Kresy”.
 Rotilla Paulina z s., Kraków — Kościeliska 36.
 Rost dr. Franc., Nowy Tomyśl — Morskie Oko.
 Rozenówna S., Łódź — „Ballada”.
 Rowid dr. Henryk, Rzeszów — „Kmicie”.
 Róg Stanisław z b., Tluste — „Nirwana”.
 Różycki Albin, Kraków — Kościeliska 61.
 Rupiewicz Gabr., Warszawa — Kasprucie 33.
 Rubin Abr., Rzeszów — Skibówki 17.
 Rust Jan, Kr. Huta — „Ślaczka”.
 Runaldi Franc., Malito — „Lublinianka”.
 Rumpler Róża, Kraków — „Świt”.
 Rusińska Honorata, Kraków — „Pająkówka”.
 Rudziński Miecz., Warszawa — „Helena”.
 Ruszczyński Witold, Warszawa — „Za Bramką”.
 Russe Klemens, Warszawa — „Janosik”.
 Rykowski Eugenjusz, Radom — „Sarjusz”.
 Rybotycki Tomasz, Nowosiółka — Czerw. Krzyż.
 Rymarzewski Roman, Warszawa — „Szopenówka”.
 Ślajak Paweł, Kr. Huta — „Ślaczka”.
 Sardiner M., Londyn — „Wrzos”.
 Sparro Marja z wn., Zakopane — Gubałówka 1156.
 Sawnorówna Helena, Lublin — „Warta”.
 Salek William, Londyn — „Warszawianka”.
 Sławiński Wacław, Warszawa — „Marja”.
 Sare Józef, Kraków — „Promienna”.
 Sauerstrom Józef, Kraków — h. pod Gewontem.
 Sas Roman z ż., Katowice — h. pod Gewontem.
 Safjaneczuk Jakób z ż., Wilno — „Amerykanka”.
 Sakowski Mieczysław z ż., Kraków — „Stamary”.
 Sander Ch. z ż., Warszawa — „Renaissance”.
 Sędzinowski R. z ż., Warszawa — „Leśniczanka”.
 Selinger Zofja, Kraków — „Gencjana”.
 Słewiński Stan. i Marja, Radom — „Warszawianka”.
 Sempoliński Ludwik z ż., Warszawa — „Marja”.
 Seidler dr. Maks, Lwów — „Promienna”.

Selinger Rózia, Drohobycz — Czerw. Krzyż.
 Seisłowska Marja, Radom — „Arwa“.
 Sikorski Władysław, Warszawa — „Gajówka“.
 Silberberg Marja z s., Kraków — „Kujawianka“.
 Silberstein dr. Henryk z r., Kraków — Bystre 20.
 Spielvogel Marja, Kraków — Kościeliska 384.
 Spritzer Marceli, Kraków — Kościeliska 384.
 Siokoło dr. Włodz., Lwów — „Ubocz“.
 Silberfeld M., Kraków — „Smereków“.
 Silberfeld Anna, Kraków — „Smereków“.
 Świątkowska Marja, Piotrków — „Szopenówka“.
 Śmiechowski Wacław, Warszawa — „Stamary“.
 Sobieniewska Marja z r., Piotrków — „Modrzejów“.
 Soczyńska Zofja, Warszawa — „Renaissance“.
 Słomka Alojzy z ż., Białostok — „Ślązaczka“.
 Smoleńówna Marja, Warszawa — „Konradówka“.
 Sobiecka Wanda z c., Poznań — h. pod Gewontem.
 Słowkowski Czesław, Poznań — „Kmieć“.
 Skowroński Prus T. z r., Myślenice — „Amerykanka“.
 Sosabowska Marja, Warszawa — Czerw. Krzyż.
 Swoboda, Przemyśl — „Konradówka“.
 Sołtysik Henryk, Sosnowiec — „Helenka“.
 Sokołowski Ryszard z r., Zawiercie — „Ukrainka“.
 Solnicka Janina, Warszawa — do Jaszczerówki 7.
 Sorg Henryk, Lwów — „Leśniakówka“.
 Solarska Helena z m., Bielsko — Morskie Oko.
 Sozański Romuald z ż., Lwów — „Wierchy“.
 Sokal Abraham, Przemyśl — „Irys“.
 Skorupa Emilja, Poznań — „Morskie Oko“.
 Suwalski dr. Wład. z ż., Poznań — „Marilor“.
 Süskindowa Mina, Kraków — „Krakowianka“.
 Suchowiak Henryk z ż., Poznań — „Krywań“.
 Suchecki Zygmunt, Radomsk — „Łubień“.
 Skrzypeczak Bolesław z r., Leszno — „Wołodziejówka“.
 Syrop dr. Samuel z r., Sambor — „Świt“.
 Sypniewski Alfred z ż., Kraków — „Sas“.
 Skrzyniarz Stanisław, Warszawa — „Kalina“.
 Schmaus dr. Henryk, Kraków — Kaszelewskiego 4.
 Szymański Julian z ż., Warszawa — „Wanda“.
 Szajdzicki Włodzimierz, Poznań — Sienkiewicza 2.
 Szymbowski Wacław z r., Łowicz — „Czarny Staw“.
 Szmyt Jan, Chełmno — Dom wycieczkowy.
 Schmidt Leopold, Konstancynów — Gładkie 1156.
 Sześcińska Eugenja z s., Warszawa — „Tatry“.
 Szczekowski Rudolf, Warszawa — „Gewontówka“.
 Szurlewicz Tad., Mława — „Warszawianka“.
 Szport Dunin Roman, Lwów — „Wierchy“.
 Schiff Izak z ż., Kraków — „Morskie Oko“.
 Schall Joachim, Lwów — „Wierchy“.
 Scharf dr. Juliusz z ż., Kraków — „Stamary“.
 Szlenk ks., Warszawa — „Czarny Staw“.
 Szyszkowska Stanisława, Lwów — „Pod Smerekami“.
 Szancenbach Wilhelm z ż., Łódź — „Dora“.
 Szydłowska Józefa, Częstochowa — „Bochdanówka“.
 Schneider Adela z c., Kraków — „Kresy“.
 Szymelowska Ant., Zassów — Dom zdr. ZNSP.
 Schreyer Albin, Kraków — Czerw. Krzyż.
 Szatkowska Jadw. i Janina, Tarnów — „Zakopianka“.
 Sztternberg Beno, Kraków — „Za Bramką“.
 Szczepanowski Stanisław z r., Grodziec — „Granit“.
 Szmidłówna Zofja, Poznań — „Helenka“.
 Schaus dr. Henryk, Zakopane — „Świt“.
 Szarski Kazimierz, Lwów — „Wielkopolanka“.
 Szarski Andrzej, Lwów — „Wielkopolanka“.
 Szarski dr. Marcin, Lwów — „Wielkopolanka“.
 Schneider Adela z r., Kraków — „Pomorze“.
 Szlezzynger Wincenty, Warszawa — „Szopenówka“.
 Scherer Leonora z s., Kraków — Morskie Oko.
 Szczucka Stanisł., Wielkie Górkę — „Odrodzenie“.
 Szkonter Kazimierz, Sosnowiec — „Pomorze“.
 Schoenblum Guta, Rzeszów — „Krokus“.

Steinert Karol, Łódź — Morskie Oko.
 Stochay Zygmunt, Srem — „Ślązaczka“.
 Stifter Janina, Łódź — „Stamary“.
 Styrzyńska Zofja i Wanda, Białostok — „Wanda“.
 Starzak Władysław, Warszawa — „Nirwana“.
 Stębowska Junosza Helena, Kraków — „Zośka“.
 Stopyra Jan, Kraków — Czerw. Krzyż.
 Staszewska Klara, Tymowo — Czerw. Krzyż.
 Stęciówna Franc., Winniki — Kościeliska 70.
 Stefańska Anna, Kielce — „Sanato“.
 Stachowski Jan z ż., Warszawa — „Szałas“.
 Stranc Franciszka, Warszawa — „Dora“.
 Staniszevska Zofja, Warszawa — „Błękitna“.
 Sternbach Izrael, Drohobycz — „Kujawianka“.
 Stolarowa Adela z s., Łódź — „Stamary“.
 Strumieński Maciej z ż., Dęblin — „Wołodziejówka“.
 Stern Hersch, N. Sącz — Kościelna 6.
 Stawiarski Kaz., Stary Sącz — „Staszczkówka“.
 Stawiarski ks. Józef, Stary Sącz — „Staszczkówka“.
 Staniewski Sternszus dr. M., Kraków — „Krystyna“.
 Sterling Janina, Warszawa — „Arwa“.
 Starkiewiczowa Czesława, Warszawa — „Sanato“.
 Stankiewiczówna Marja, Warszawa — Sienkiewicza, Winnicki.
 Stańczyk Jan, Warszawa — „Polanka“.
 Strzyżowska Janina, Kraków — „Albion“.
 Stoffowa Berta, Tarnów — Bystre, Jacina.
 Stolarowa Adela z s., Łódź — „Nowa“.
 Stegmanowa Ida z s., Przemyśl — „Jurand“.
 Talareczak Adolf, Poznań — „Arwa“.
 Taschnerówna Hanka, Kraków — „Zagroda“.
 Trawiński Jacek, Częstochowa — „Wanda“.
 Taube Ksawery z ż., Warszawa — „Łada“.
 Tkaczenko Atanazy, Dąbrowa górna — h. Turystów.
 Tabor Antoni, Miechów — „Antonin“.
 Terenkocówna Aleks., Stryj — śś. Sercanki.
 Terenkoczy Albina, Stryj — śś. Sercanki.
 Temerson Stefan, Płock — Czerw. Krzyż.
 Teufel Jakób z m., Kraków — Nowotarska 4.
 Treller Ewa, Kraków — Bystre 4.
 Teppianka Marja, Lwów — „Warszawianka“.
 Teicher Balka, Drohobycz — „Genejana“.
 Thier Aleksander, Przemyśl — „Hanum“.
 Tomczak Markolin, Kraków — „Zagórze“.
 Tomasik Anna z rodz. Zakopane — Żywiec 747.
 Trojanowska Anna, Lwów — „Zakątek“.
 Tom Alfred z c., Warszawa — Gosp. wioćz.
 Tober Karol, Łódź — „Krywań“.
 Tunis Ludwik, Kraków — „Świt“.
 Tutaj Stanisław, Warszawa — „Pyszna“.
 Türk Marjan, Lwów — Kościuszki, Cukier.
 Tuszkowska Elżbieta, Poznań — „Sanato“.
 Trusiewicz Alina, Warszawa — „Polanka“.
 Tryburska Felicja, Warszawa — do Jaszczerówki 7.
 Tymusz Franciszka, Lwów — „Zośka“.
 Ungierowa Marja, Warszawa — „Łada“.
 Urbańczyk Emilja, Kraków — śś. Sercanki.
 Voglerówna Rozalja z s. Kraków — Nowotarska 17.
 Vesey Kirlano Izabella Sybilla, Londyn, „Warszaw“.
 Waydowski Bolesław z ż. Lwów — „Sanato“.
 Walka Adam, Churów — „Ślązaczka“.
 Wajnsztanówna Marja, Tomaszów — Kościuszki Cuk.
 Walawska Antonina, Warszawa — „Słonecznik“.
 Wasserberger Henryk z ż. Sosnowiec — „Stamary“.
 Ważny Edward z rodz. Sanok — hot. Sport.
 Wahlówna Wanda, Przemyśl — do Kuźnic 11.
 Warszawska Stefania, Łódź — „Antonin“.
 Wepper dr. Tad., Lwów — „Limba“.
 Weissmanówna Marja, Warszawa — „Sarjusz“.
 Weinreich Samuel, Chrzanów — „Sierotka“.
 Wretowski Tad. z ż. Warszawa — do Białego Kmat.

Wędrychowski Feliks z ż. Warszawa — Mor. Oko.
 Wenglarzy Albert J., Katowice — „Cieszyńianka“.
 Wendt Karol z roz. Warszawa — Skibówki 2.
 Wesołowski Józef z rodz. Warszawa — „Szałas“.
 Wędrychowski Feliks z ż. Paryż — Witkiewicza 5.
 Westphalowa Marja z c. Poznań — „Słoneczna“.
 Weindling Artur, Kraków — Morskie Oko.
 Wiecki dr. Czesław, Bydgoszcz — „Cieślówka“.
 Van Wijk Mikołaj, Lejda — „Konradówka“.
 Widera Jadwiga, Katowice — „Konradówka“.
 Winawer Teofila, Warszawa — hot. Turystów.
 Wilczyński Franc., Kielce — hot. Turystów.
 Wiśniewska Anna z c. Lublin — Koziniec 8.
 Wiecezówna Zofja, Dąbr. górna — „Błękitna“.
 Wiśniowski Stan., Wołkowysk — „Wanda“.
 Winczakiewicz Zofja, Włoszowice — „Zacisze“.
 Wisierska Marja z c. Warszawa — „Flora“.
 Wilczyński Józef, Kraków — Krupówki 17.
 Wiśniewska Kierasant Wanda, Warszawa, „Szopen“.
 Wiśniowski Feliks z ż. Tomaszów maz. — hot. Spo t.
 Wicherkiewicz Wacław z m. Grudziądz — „Helena“.
 Witkowska Marja, Lwów — „Warszawianka“.
 Winkler dr. Leon z rodz. Drohobycz — Mor. Oko.
 Wiśniewska Wanda z s. Warszawa — „Antonin“.
 Widzyńska Marja, Warszawa — „Antonin“.
 Woźniak Henryk, „Ślązaczka“.
 Woprsalek dr. Wład., Piezno — h. p. Gewontem.
 Wróbel Antoni, Kraków — „Grunwald“.
 Wojciechowska Helena, Jarosław — Morskie Oko.
 Wróblewska Jadwiga, Warszawa — „Eljaszówka“.
 Wojciechowski Karol, Gniezno — „Kresy“.
 Weloewicz Witold z ż. Białostok, n. koleją Zwijacz.
 Wolniewicz Władysław z ż. Budziń — Morskie Oko.
 Włoszkówna Aleks., Zakopane — „Przedświt“.
 Woźniak Franciszek z ż. Kraków — Krupówki 2.
 Włodarski Leopold, Warszawa — „Kmieć“.
 Wyżykowski Adam, Sosnowiec — „Szałas“.
 Wysocki Adam, Łódź — Mięgoszowiecki.
 Wyszyński Stan., Warszawa — „Stamary“.
 Wyczalkowski Kaz., Milanówek — „Zakątek“.
 Zawistowska Czesł., Lublin — „Wanda“.
 Załęska Jadwiga z rodz. Łódź — „Arwa“.
 Zapałowicz Stefan z rodz. Wadowice — „Zysko“.
 Zatorski Julian z rodz. Warszawa — Mięgoszowiecki.
 Zajęzowska Iza z c. Krosno — „Modrzejów“.
 Zakrzewska Lidja, Sandomierz — Czerw. Krzyż.
 Zaleski Feliks z rodz. Chorzów — „Nieczuja“.
 Zawiliński Tadeusz, Warszawa — „Mak“.
 Zakrzewski Ludw. z ż., Warszawa, Kaszelewskiego 4.
 Zdanowicz Wacław, Lepel — „Lublinianka“.
 Zaczynski Jan, Białopole — „Pomorze“.
 Zeylandówna Zofja, Poznań — „Wanda“.
 Zipser Kaz. z ż. Zakopane — Sienkiewiczówka.
 Zdziechowski Teodor, Warszawa — „Wanda“.
 Zientara Marja, Pecice — Czerw. Krzyż.
 Zieleniowski Bohdan, Poznań — „Stamary“.
 Zhier Michał, Warszawa — „Sarjusz“.
 Ziomkówna Michalina, Rzeszów — „Wanda“.
 Zbijewski Mieczysław, Warszawa — „Stamary“.
 Zientara Józef, Sosnowiec — Kaszelewskiego 4.
 Złotnicka Halina, Warszawa — Sobczakówka 3.
 Zubowiczowa Janina z c. Zamość — „Ukrainka“.
 Zdulczna Sabina, Kraków — „Kalina“.
 Zylber Bronisław, Kalisz — „Łubień“.
 Zydlerowa Eugenja, Warszawa — „Łubień“.
 Żarnowski Włodzimierz z ż. Radom — „Halka“.
 Żochowski Józef, Warszawa — Czerw. Krzyż.
 Żyżniewski Oskar, Katowice — Renaissance.
 Żurakowska Władysł., z r. Lwów — „Leśniakówka“.
 Żuchowski Leon, Grudziądz — „Wołodziejówka“.
 Żmuda Adela, Częstochowa — Morskie Oko.

EMIL FOLKMAN

SKŁAD MATERJAŁÓW DRZEWNYCH

Zakopane — droga do Poronina (na skrócie do szpitala)

POLECA:

Deski, bale, kantówkę rzniętą i ciosaną, łąty, rygle i t. p.

DRZEWO OKRĄGLE,

Materiał stolarski: świerk, sosnę, dębiny, jasion, jawor, brzość itp.

Przyjmuje zamówienia na **wieżby dachowe** — w wymiarach według życzenia.

Przyjmuje zamówienia na **drzewo opałowe** miękie i twarde.

Ceny konkurencyjne. Materiał pierwszorzędny, z dostawą na życzenie na miejsce budowy, po własnych kosztach.

BAZAR POLSKI W ZAKOPANEM

SP. Z OGR. ODP.

Telefon Nr 3

Sklep centralny w domu „Bazar Polski“

Telefon Nr 3

Trzy filje: ulice Kościeliska, Chramcówki i Krupówki

poleca w sprzedaży hurtowej i detalicznej: Towary kolonialne. — Wódki i koniaki, — Konserwy i wszelkie artykuły spożywcze na wycieczki. — Wielki wybór szkła, porcelany i naczyń kuchennych.

NAJWIĘKSZY SKŁAD ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH.

ZEGIESTÓW-ZDRÓJ

Zakład zdrojowo-kąpielowy

poczta, stacja kolejowa, lekarz, apteka loko.

Najpiękniej położone Zdrojowisko na Podkarpaciu.

Kąpiele kwasowęglowe, borowinowe, wodolecznictwo, kąpiele słoneczne.

W Zakładzie pensjonaty, restauracja, sklepy dobrze urządzone.

Wolne mieszkania na wrzesień. Ceny pokoju niższe o 50% w stosunku do cen sezonu ubiegłego. Kąpiele kwasowęglowe 2-50 Zł, borowinowe 3 Zł i 4-50 Zł. Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Zdrojowy.

Masło deserowe Ser trapiistów

wyborowe

pełnotłusty

dostarcza po cenach hurtownych

Małopolski Związek Mleczarski

Kraków

Lwów

Jabłonowskich 19

Mickiewicza 26

dla Zakopanego codziennie świeże transporty.

Stałe zamówienia przyjmuje Dr. I. Sawczak Bystre „Fortunka“.

Dósyceczasowi stali odbiorcy:

Restauracja: WP. Karpowicza, WP. Deneki — Kuźnice. Kawiarnia: „Tatrzańska“. Pensjonaty: „Borek“ Drowej Kuczewskiej, „Modrzejów“ JWP. Lewickiej, „Marilor“, „Wawel“, „Żychoniówka“.

STANISŁAW BIRTUS

ZAKOPANE, „BAZAR POLSKI“ TELEF. Nr. 34.

PIERWSZORZĘDNY MAGAZYN NOWOŚCI.

SKŁADNICA TOWAROWA

właścicieli

Hoteli, Pensjonatów i Restauracji

zawiaдамia

P. T. Członków i Odbiorców

że otrzymała do sprzedaży po cenach konkurencyjnych

cukier, spirytus

szmalec, mąkę węgierską,

ziemniaki i jarzyny.

Kawiarnia i Restauracja

„TATRZAŃSKA“

W ZAKOPANEM

vis à vis Poczty, róg ul. Krupówki i Kościuszki I piętro.

Śniadania, Obiady, Podwieczorki, Kolacje.

Codziennie dwa razy: po południu od godziny 5½—7½ i wieczorem od godz. 9—1

Koncert pierwszorządnej orkiestry salonowej.

CODZIENNIE DANCING.

:: Lokal wykwiutnie urządzone ::

Osobny salon do gier i zebrań towarzyskich.

BUFET znakomicie zaopatrzone w cukry, zimne przekąski, wódki, likiery i wino.

LOKAL OTWARTY DO 4 GODZ. RANO.

OPASKI

przeciw obwisłości brzusznej.

Opaski przeciw obniżeniu żołądka.

Opaski przeciw usunięciu macicy. Opaski przeciw wędrującej nerce. Opaski dla poprawienia figury. Opaski po przebytej operacji. Opaski na czas odmienny. Opaski po przebytem połogu i t. d.

Bandaże na największe i zastarzałe przepukliny: pępka, brzucha, pachwiny i t. d. Pończochy gumowe na żyłaki i skrzep w nogach. Prostoprzemacze przeciw garbieniu, skrzywieniu i dla rozwoju klatki piersiowej i t. d. poleca:

bandażysta POLACZEK Sambor.

Ilustrowane cenniki i katalogi wysyła darmo.

ZAKŁADY GÓRNICZE

„SILEZIA“

Sp. A. c.

Zastępstwo w Zakopanem, ul. Kościeliska L. 39

poleca

WĘGIEL

wszystkich sortymentów — po cenach najniższych. Wartość cieplikowa przeszło 7500 kalorii. Biuro czynne od 3 do 5 popoł.

WĘGIEL GÓRNOŚLĄSKI

WAGONOWO I DETALICZNIE,

PO CENACH KONKURENCYJNYCH

DOSTARCZA

BR. ORŁOWSKA

ZAKOPANE, KRUPÓWKI 39, Tel. Nr. 42.

ETERNIT

Dachówka asbesto-cementowa

(patent Hatschek)

najtrwalszy, najlżejszy materiał do krycia dachów.

Zastępstwo:

W. KRZEPTOWSKI

Zakopane, ulica Kościeliska L. 67.

Sklep Zakopiański

„Nasz Sklep“

II-ga filja, przy ulicy Chałubińskiego

otwarta z dniem 15. 4. 1924

poleca:

Cukier, mąkę, kaszę, owoce świeże i suszone kawę, kakao, herbatę, mydło do prania i toaletowe

i wogóle wszelkie artykuły pierwszej potrzeby po najniższych cenach.

Skorowidz.

Apteki:

F. Tabeau — ul. Krupówki.

Otmnar Hordyński, Apteka „Pod Opatrznością“ — ul. Witkiewicza.

Adwokaci:

Dr. Adamski Stanisław, ul. Ogrodowa, Willa „Jagienka“.

Dr. Bałtowski Władysław, ul. Krupówki.

Dr. Diehl Józef, ul. Sienkiewicza Willa „Tolin“.

Dr. Bertold Fass, ul. Witkiewicza.

Architekci, Geometrzy i Inżynierowie:

Geometra Inż. Oskar Szerer, Żywiec 1311.

Marjan Krawczyński, architekt, upoważniony budowniczy, zaprz. rzecz. sąd., ul. Łukaszówki, willa „Hanka“.

Hotele:

Hotel „Sport“ St. Karpowicza — ul. Krupówki.

Kawiarnie i Restauracje:

Kawiarnia i Restauracja „Tatrzańska“ — ul. Kościuszki, róg Krupówek, vis a vis poczty.

St. Karpowicz i Syn — ul. Krupówki.

Kolportaż dzienników:

Księgarnie Pocztove, Krupówki, Urząd Pocztovy.

Księgarnie:

L. Zwoliński — ul. Krupówki 37.

Gebethner i Wolff — ul. Krupówki, obok poczty.

Księgarnie Pocztove, Krupówki, Urząd Pocztovy.

Pamiętki z Zakopanego:

D. Beze — ul. Krupówki i ul. Kościuszki.

Bohusz-Zończyk — ul. Krupówki.

S. Ciszewski — ul. Krupówki, vis a vis „Bazaru Polskiego“.

Kiosk „Rozwoju“ — ul. Krupówki, vis a vis Karpowicza.

Księgarnie Pocztove, Krupówki, Urząd Pocztovy.

Przybory sportowe i turystyczne:

„Komispol“, oddz. Zakopane — Krupówki 27.

Pensjonaty:

„Albion“ — ul. Zamoyskiego.

„Arwa“ — ul. Zamoyskiego.

„Jurand“ — ul. Chałubińskiego.

„Konradówka“ — ul. Chramcówki.

„Kresy“ — ul. na Rynek.

„Marilor“ — ul. T. Kościuszki.

„Marja“ — ul. Krupówki.

„Modrzejów“, pensjonat Zofji Lewickiej — ul. Jagiellońska.

„Promienna“ — ul. Sienkiewicza.

„Pod Matką Boską“ — ul. Ogrodowa.

„Obrochtówka“ — ul. Chałubińskiego.

„Sanato“ — ul. Jagiellońska.

„Sarjusz“ — ul. Chałubińskiego.

„Stamary“ — ul. T. Kościuszki.

„Warszawianka“ — ul. Jagiellońska.

„Wierchy“ — ul. Krupówki.

„Wielkopolańska“ — ul. Jagiellońska.

„Zośka“ — ul. Krupówki.

„Żychoniówka“ — ul. Sienkiewicza.

Wypożyczalnia książek:

Biblioteka T. S. L. w „Bazarze Polskim“.

L. Zwoliński — ul. Krupówki 37.

Zakłady fotograficzne:

„Stefa“ H. Schabenbeck — ul. Krupówki, vis a vis St. Karpowicza.

Zakłady fryzjerskie dla pań:

Br. Orłowska — ul. Krupówki 39, Tel. 42.

Zakłady jubilerskie:

M. Batko — ul. Krupówki, „Bazar Polski“. Tamże szkła optyczne.

z Zakopanego

Cyfry tłuste oznaczają pociągi pospieszne.

w Zakopanem, ulica Krupówki, sprzedaje bilety s'eeppingowe kolejowe, normalne i niżkowe - dla wycieczek turystycznych, szkolnych i t. d. — bilety okężne według cen nominalnych kolejowych. — Przyjmuje zamówienia na przejazdy samolotami Kraków—Lwów i Kraków—Warszawa. Informacje co do komunikacji morskiej Gdańsk—Dunkierka, Gdańsk—Anglia, Szwecja i Ameryka.

"Narodu" pod zarządem R. Ferka w Krakowie.